

tum a hugo v pbat a disceat
impium **hugo** mit conscias eoz
de quibus noscatur: solus deus fer
re iudicium. Et sic interrogando in
uenit q[ui] diligit iniquitatem]
v p[er] d[omi]n[u]m. Nam peccatu[m] iniquitas e[st].
vt dicitur **Remigius** Ille
Job. iij. diligit iniquitate[m]: qui ex desiderio pec
cat. qui et si semper viueret: semp
suis desiderijs peccando vti vellet
Et hic lodit animam suam.]

Cassio Se em[er]it persequitur q[ui]
sequitur dyabolu[m]. du[m]
illas semitas co[m]me[n]s ma[n]u[m]t que
ad penar[um] loca fugienda p[er]ducunt

hugo Quid at dilectoribus in
quitatu[m] sit futuru[m] conter
on[de]dit d[omi]n[u]s. **P**luet. s. d[omi]n[u]s v plueret
faciet super peccatores laqueos]
vt illa q[ui]entur. ita q[ui] non possunt
mereri. vnde p[ro]uerb. v. Iniquitates
sue capient impium. a fumbus pec
catorum suorum constringitur

Nicol Etiam iuxta litteram
peccatores moriuntur
subito a ex impu[er]so q[ui] capti laq[ui]o

Glosa lignis] v arpitibus.
sulphur] v fetor ma
lor[um] operum. a sp[iritu]s p[er]cellauit.] p
hoc pena[m] eter[n]i iudicij indicat. a
verbera **Jeronim[us]** Hoc to
p[er] d[omi]n[u]m. **Jeronim[us]** t[ame]n fm
historia[m] factu[m] fuit q[ui] d[omi]n[u]s plu
it sulphur a ignem sup[er] sodomaz
vt ait ap[osto]lus iudas. in exemplum
ignis eter[n]i factu[m] fuit. Addiditq[ue].
L pars calicis eoz.] quare dixit p[er]
tem eorum. quia vnusquisq[ue] p[ro]p[ter]
te sua quasi de calice iustam vindi

ctam recipiet pro ut gessit miseri
as suas vt ait p[ro]pheta. Reddet deus
vnicuiq[ue] iuxta opera sua. Et ideo ta[m]
q[ui] raco[n]em reddens quare id fiat
subicit. **Om[n]i iustus dominus.**] p
naturam.] a iusticias dilexit.] quia
vnunqu[ui]sq[ue] scdm opus eius p[ro]p[ri]u[m]
iudicat. Lequitate[m] vidit vultu[m]
eius.] vt sanctis premia: p[er] d[omi]n[u]m
penam

Cassi as a p[er]uersita
tes hereticorum a maligno[rum]: nec
non retribucio[n]es ip[er]oz p[er] iste mi
rabili breuitate co[m]plexus est. vt
quorum futuras p[er]as agnoscim[us]
ab eorum p[er]auitate arceamur

Jeroni Quia p[ro]pter d[omi]n[u]m suppli
cem[us] q[ui]tin[us] nos vocati
one sua dignetur efficere dignos.
a non fm p[er]a[m] n[ost]ra[m] nobis supplicia
inferat. sed fm magnam misericordiam su
am veniam largiatur quia ipsi est
cu[m] eterno patre a sp[iritu] s[an]cto honor
a gloria in secula seculo[rum] Amen

Saluu[m] me fac
Titulus h[uius] p[er]s talis est
In fine p[er]s d[omi]n[u]s pro octa
ua Sensus eius talis est. p[er]s iste at
tribuitur dauid a fidei tendenti in
fine[m] v[er]i in x[ristu]m. a in eodem p[er]s ora
ti p[ro] octaua v[er] p[ro] die iudicij. de quo
in vi. p[er]s. supra **Glosa** vi
dictum est.

Glosa Es
em[er]it vit scis multiplicata[m] vanitate[m]
seculi q[ui] subito timens exdamat. p[ro]
magnitudine periculi a ait
Saluum me fac domine.]
qui potes solus saluare.

Quoniam defectus sanctus quantum ad
paucitatem. Causam huius defectus
subiungit quoniam diminute sunt verita-
tes a filiis **Augustinus**

Veritas una est quae illustratur et il-
luminatur anime sanctae. Sed quoniam mul-
tae sunt anime: ideo in ipsis multe
veritates dici possunt. sicut ab una fa-
cie multe in speculo appetunt ymagines.

Hugo Triplex enim est veritas.
Iustitiae quae deficit per aua-
ritiam. et veritas vite quae deficit per
luxuriam. et quodlibet peccatum mor-
tale. et veritas doctrinae quae deficit
per superbiam et vanam gloriam.

Quo haec veritates diminute sunt om-
nibus consequenter dicitur. Tana locu-
ti sunt de terris unusquisque

ad decipiendum proximum suum cui
tenetur si **Augustinus** proximum
delitatem. omnes homines
oportet intelligi quia nemo est cui
quo sit operandum malum. Labia do-
losa supple habent et bilingues
sunt. quia in corde et corde locuti
sunt. Habentes aliud in cogitatio-
ne quam loquantur ore.

Cassiodorus
Quociens volumus dolosos exprime-
re duplicia eorum corda declara-
mus. Sic et bilingues dicimus qui
in una sententia mime perseverant.

Hugo Deinde subiungit non optata
sed prophetando quod futurum
est dicens. Disperdat dominus et di-
spersit. Uniuersa labia dolosa et
lingua magniloqua et superbia.
maxime illorum: qui dixerunt ar-
roganter. Linguae nostrae magni-

ficabimus. et opera dicta a nosipos
iactanter laudando. Labia nostra
a nobis sunt. quasi dicerent a nobis
metipsis habemus et scienciam a
domini. quis ergo noster dominus
est. Quasi dicant nullus.

Cassiodorus Hoc superbi habent per
prius quod dominum super se
despiciunt. et in prosperis rebus ni-
miam loquacitate turbantes glo-
riam suam exaltare presumunt. et
ponunt in propria potestate quod se
a deo non intelligunt accepisse.

Hugo Magnificare etiam qui
dem student suam lin-
guam qui verba subtilia loqui co-
nantur. ut videantur sapientes quae
ut dicit Jeronimus obducto sup-
cilio grandia verba cruciantes in-
ter mulierculas: de sacris litteris
philosophantur. Deinde prophetavo-
ce dei patris promittit christi incarnati-
onem dicens. propter miseriam mo-
pum et gemi tuorum pauperum.

Jeronimus
quae erant miseri nisi cuncti gentium homines
in peccato nati ac pro hoc in inferno pro-
geniti. Et qui pauperes gementes
nisi antiqui patres in claustris infer-
ni detenti propter peccatum primi pare-
ntis. propter hos liberandos. nunc in
tempore gratiae. Exurgam dicit dominus
videlicet deus pater. hoc est mittam
filium meum quae eos redimat. illos qui
miseria sunt in mundo et eos qui in
inferno commorantur. quod ita factum
est. Non in salutari meo et in
filio meo incarnato. dixit in saluta-
ri. et non dixit. quid ponam sub
auditur salutem gentium. et adhuc

quid ponam contra gentium leu-
ciam? contra paupertatem diuici-
as spirituales. fiduciale. potestiale.

Cassi quia potestas patris fi-
ducia filii fiducia est. sicut filii fi-
ducia patris est patris. Agā i eo.

Glosa quia nichil ei resistet
qui etiam docebit non
qui scribit a pharisei. sed tanquam potestatem
habens. ad dēns legi: a mu-
tans quendam per voluntate sua: ut
auctor legis. Post uerba patris pre-
dicat a propheta in persona sua. comē
dat uerba predicacionis christi: ostē-
dens eorum sinceritatem a ueritate.

eloquia dñi. xpi sunt. elo-
quia **Cassi** que nullum mendaci-
um casta **Cassi** am corrumpat nulla
macula falsitatis inficiat vel simu-
lationis culpa corrumpat.

Augustinus Multi predi-
cant ueritatem sed non caste quia uendunt illam
precio comoditatum huius seculi.

hu Deinde commendat eloquia
domini a dulcedine somitus
dicens. Argentum. dominici elo-
quii est. lignē examinatum. quia
domini eloquia per tribulationum
ignem probata sunt. Eloquii uero
diuini idcirco comparatum est ar-
gento. quia sicut inter omnia me-
talla nihil est quod dulcius timat ar-
gento. ita inter omnia eloquia ser-
mo diuinus sonat humane men-
ti. Et illud argentum est. phatum
terre. et a terra. si nihil terrenitatis
habens. Et ponitur gemitius pro
ablatiuo more greco. Et el purga-

sim septuplu. n. et perfecte. Septe-
narius enim numerus perfectionem a
uniuersitatem significat. Vel est pur-
gatum septuplum. et per septem do-
na spiritus sancti. uiz per timorem dei.
per pietatem. per scientiam. per fortitudinem
per consilium per intellectum. per sapientiam.
per que diuinum eloquium sple-
det. dum uerbi dei predicatores his

donis re-
Cassi Sicut enim super-
fulgent **Cassi** rius dixit. Disper-
dat dominus uniuersa labia dolo-
sa. Ita conuersaturum dominum per-
mittit omnes qui eloquii eius pu-
ra mente crediderunt. Unde subdit

hugo In domine. quius elo-
quia sunt casta. secuab
nos per tua eloquia a malo. et custo-
dies nos. In bono. et gūacōe hanc.

Cal id est a peccatoribus huius mundi
diaboli abbitque eternum. quia
hic nos in tribulationibus consolatur
ibi in eterna securitate constituet.
hic adiuuat. ibi glorificat a coro-
nat. Ita nos piissimus creator
conseruat ne pereamus. a ibi beati-
ficat ut nullatenus miseri esse pos-
simus. Quid enim tam bonis quam
malis fiat. in conclusione huius pre-
sulis sub breuissima sententia ostendit
dicens. In circuitu impij ambulat

Augustinus et in tempo-
ralium rerum
cupiditate. et septem diebus repetitio
tanquam in rota uoluitur. a ideo non per-
ueniunt in octauum. id est in illud
eternum quod dabitur in octaua. de
qua iste presulis intulatus est. De hoc
circuitu dicit salomon in puer. re-
tilator impij est rex sapiens. a in

mittit illis rotā in alioz & ambituz
temporalium q̄ tanq̄ rota voluūt

Hugo Sicut enim ille q̄ am-
bulat in circuitu sp̄ ē
q̄i in principio motus sui a semp
habet ad ambulandū. Sic ipij ha-
bent sp̄ circa quod negotient̄. De
quibus dicit p̄pheta in alio psal.
Deus meus pone illos vt rotā. Se-
quuntur scdm altitudinem tuam

Glosa in virtutibus p̄ q̄s
facis eos ascendē ad
te alū contemplantū. multiplica-
sti filios hominū. hoc ideo adiun-
xit. quia est multiplicatio in tēpa-
libus que auertit ab vnit̄ate dei. s̄
iusti mltiplicantur sm altitudinē
q̄ vadunt de virtute in virtutem

Jeronimus Vel mltipli
casti filios
hominū: iuxta abundantiam mie-
re q̄ multiplicatur eccā. hoc ē de
pietate a mia ipsius: cū in retribu-
tione ipi⁹ future beatitudis p̄mis-
sa tua p̄cipientes. conformes esse
d̄i fuerint corporis glorie tue: cui
cū eterno patre a spū sancto ē ho-
nor a gloria in secula seculoz. Am̄

Usq̄quo dñe
Titulus hui⁹ ps̄ talis
est In finē ps̄ dauid: q̄

patet ex **Hugo** In hoc ps̄
pred̄s. **Hugo** oñdit mi-
stice desiderū modernoz patrum
desiderantium scdm aduentū xp̄i.

Glosa Quanto em̄ desiderio
antiqui p̄es desidera-
uerunt primū xp̄i i aduentū tanto
moderni cupiūt secundū iuxta illd̄

Cupio dissolui a esse cū xp̄o Ex p-
sona igitur fidelū secundū aduen-
tū xp̄i optantiū vt cū deo beate vi-
uant. p̄pheta sic ait.

Usq̄quo dñe obliuisceris me. E-
rit hoc vsq̄ in finem & vsq̄ in diem
iudicij. vel vsq̄ ad mortē. **U**sq̄quo
auertis faciē tuā a me & faciēz glo-
rie tue quā sancti in gloria celesti
speculantur. More nostro loq̄tur
scriptura cum dicit deum obliuisci
& auertere faciē. hoc autem non
iuxta rēū p̄rietatē s̄ p̄ creaturaz
similitudinē d̄i. In deū q̄ppe obli-
uio non cadit nec aliqua p̄muta-
tio. **Q**uā diu ponaz consilia in aīa
mea. Consilio non ē op⁹ nisi in ad-
uersis. Et est sensus q̄ diu ponam
cōsilia in aīa mea & q̄ diu ero i ad-
uersis. a quā diu ponam dolorem
in corde meo p̄ peccatis meis a p̄
incolatu p̄ntis miserie p̄ diem.

Cast. & p̄ singulos dies vt ab-
solute cōtinuatio tempo-
ris possit intelligi. **U**sq̄quo exaltabi-
tur inimicus meus super me

Augustinus Inimicus ē
dyabol⁹ vel
carnalis. **hugo** vt at̄ h̄c tol-
lantur a me
respice oculo mie miseriā meā a ex-
audi me deus me⁹ me hūiliter dep-
cantē **U**lūia

Nic. & intellectu
oculos meos **Nic.** a aff̄ em̄. ne
vnguā. de cetero obdormiā i morte
mōrl̄ cl̄ p̄ plōgādo p̄māz vsq̄ ad
mor̄ **Hu** dormit i morte q̄ frequ-
tem **Hu** ter labit a resurgit.

obdormit at̄ **Casti.** Oculos
obstinatus. **Casti.** autem

corbis hic delemus aduertere qui
in mortem dormiunt: quando fidei
lumine sepulto carnali delectatio
ne clauduntur. ipse est somnus
de quo letatur inimicus. unde sub
ditur. Ne **Jeronim** hoc est
quando. in futu
ro iudicio dicat inimicus preua
tui temptando aduerfus eum

Hugo Inimicus dyabolus
primo inuadit homi
nem temptando in suggestio e. lu
ctatur cum eo in delectatione. pec
tit in consensu. indinat in actu. pre
cipitat in consuetudine et preualz
in morte quando. s. homo obdormit
in peccato mortali. Qui tribulat
me. s. demones qui meryant tem
ptationibus exultabunt si mot
fuero. la veritate fidei prebendo con
sensum suggestioni. Sicut em gau
dium est in celis super vno pecca
tore penitencia agente. ita gaudium
est demonibus super vna anima
mortale peccati perpetrante. Sed no
mouebor quia Legi in misericordia
tua speravi. Nam vt dicitur tren.
iij. Mia dmi est qd n sumus osupti.

Nicolaus exultabit cor
meu. leticia i te
riori. in saluari tuo. in christo
qui venit saluare mundum. Leanta
bo domino. in leticia exteriori ipm
laudando. qui bona tribuit mihi.

Augustinus boā spiritui
alia nō ad
humanū diez pertinential. et psal
lam nomini domini altissimi cum
deuota grā **Theroni** Merito
suāctione. hne ite

fu xpe noi tuo psallit. qd has pie
tatem et iustis victoriam prestas
et peccatores ad te conuertentes iuitas
tibi gloria est cum eterno patre et
spu sancto in secula seculorum. Amen

Dixit insipies
Titulus talis e. In fine
ps dauid. In hoc ps p

pheta oñdit qd xps qd tam de sidera
tus erat a iudeis ante qd veniret con
temptus e ab eis qm venie. Et io pri
mo propheta increpat insipienti
am et duriciam iudeorum. qd viso xpo
ipm esse deum minime crediderunt.

Glosa Est at sensus tituli ps
iste dirigens nos i fi
nem. in christu est dauid ppheta.
Intendit em ofutare iudeos christi
contemptores cuius populi duricia
pheta increpans ait.

Dixit in **Hugo** populis
insipies. in uideoruz
translatio hebrayca habet. Dixit
stultus. in corde suo. non credo.
non est deus. et hic hō nō est de?

Jeronimus Vnus ex eis
non solū pro
deo non habuit. sed nec phetam
credidit cu dixit. hic si esset propheta
sciret qd et qualis e mulier qd tan
git eu quia peccatrix est. Et alter
si filius dei e descendat nūc de cruce

hugo Corrupti sūt. cecitate
in fidelitatis. et abomi
nabiles. id est reprobi. facti sūt
apd deuz. in studiis suis. et ppter do
losas machinaciones suas qb9 stu
debāt quō ibe. Col que locū. gre
su occiderent. gori. xv. mo

raliū exponit de reprobis ob alio-
rem visibilibus de deo peruersa sen-
tientibus dicens. **U**xit insipiens
in corde suo non est deus. **C**arna-
les viri iussa spiritualia contēnen-
tes. deum quia corporaliter nō vi-
dent quandoq; ad hoc perueniunt
vt etiam non esse suspicentur. per
omne enim quod faciunt ad finez
oculorum tendunt. a quia in deuz
oculos corporis tenere non possūt
ei obsequia prebere despiciunt vel
si ceperint. **Augustinus**
Et hij corrupti sunt a abominabi-
les. id est obibiles facti sunt deo i
studijs suis. id est in affectionib⁹
suis amando seculum a non deum
Ipsē sunt affectiones que corrum-
punt animam a sic excecant vt pos-
sit etiam dicere impudens in corde
suo. non est deus: non est q̄ faciat
bonū non est. **Cassiodor⁹**
vsq; ad vnū. **Quis ergo dicem⁹** de patriarchis.
Nōne bonū fecit **Noe** cum dñi prece-
ptis obediens in archā saluand⁹
intrauit. e. **N**onne bonū fecit **Abra-**
ham cū filiū suū obediens diuinis
iussionibus obtulit imolandum. e.
Nonne bonum fecit **Job** qui dura
passione percussus in omnib⁹ gra-
cias domino cantauit. **Quis dicam**
de pphetis a apostolis qui manda-
tis domini famulantes seipos glo-
riosis mortibus obtulerūt. e. **F**uit
a hodie domino largiente iustoru
operatione: que bona sunt.
Hugo Sed sciendum q̄ si v-
nuz ponitur exclusiue

a significat xpm. vt sit sensus a n̄
est vsq; ad vnū. p̄ter vnū. s. xpm
Augustinus Et ille ē me-
lior intellēs
vt nemo intelligatur fecisse bonita-
tem p̄ter xpm qz nō p̄t q̄sq; hōim
facere bonitate n̄ ipse mōstrauerit
Cassiodor⁹ Reuera solus
ne quo bonū aliq; vel incipere vel
implere imbecillitas hūana nō p̄-
ualet. a nisi vsq; ad ipsū fuerit ei⁹
misericordie peruenit. **I**pe est fi-
nis q̄ in titulo h⁹ ps est. premiss⁹
Hugo Et qz non est qui faci-
at bonum hoc cōsequē-
ter probat dicens. **O**is de celo a de
hūana natura quam assumpsit.
Glosa prosperit intendēs sup
filios hōim a iudeos.
Cassiodorus quos ho-
norarius
appellat filios hominum propter
vnius dei cultū cōparatione genti-
lium ad hoc prosperit vt videat. id
est videri faciat: si est intelligens
xpm esse deum qui intelligi debuit
set esse deus. quia multis miracul⁹
aduentum sue diuinitatis ostēdit
aut requirens deum: mandata ei⁹
seruand⁹. **I**lle em̄ requirit deū qui ab
eius voluntate non discrepat a hoc
non inuenit. **Quia Omnes declina-**
uerunt simul mutes facti sunt.
Omnes iudei dicuntur declinasse:
cum tamē ex eis si minima turba
crediderit. **S** a parte totum intelli-
gendū ē. vt intelligant oēs a mul-
ti de omnibus. **T**anti enim im-
pii fuerunt. vt pene oēs p̄sibi esse

ac perisse putarent. **I**nter ergo d' di
nauerunt a gracia dei a sunt facti
mutiles sibi. hoc a de amatorib9
seculi pt. **N**ico omnes de d' ma
legi. neuit a reditu
die iusticie. simul mutiles facti sunt
dicitur autem res mutlis que no
valet ad finem intentum sicut me
dicina que non valet ad sanitatem
homo autem ordinatur ad felici
tatem eternam possidendam ad qua
isti sunt inepti q' no est q' faciat
bonum. s. meritum licet faciat
aliqu' aliquid bonum de genere. n
est vsq' ad **Colle.** est qui ope
tur bonum meritum ad salute.
de illis qui sunt constituti in pecca
to mortali & extra caritatem viz ex
tra deum tanq' contrarius deo per
voluntate peccandi. vnde dicit pi9
papa in decretis de pnia distincti
one. iij. **N**ihil prodest homini ieiu
nare & orare ac alia religionis ope
ra exercere nisi mens ei9 ab iniqui
tate reuo
Raymu. Et licet bo
netur. **R**aymu. na opa
non profunt meritorie ad salute.
valent tamen ad aliquid viz ad ex
tremi iudicii suppliciu tolerabili9
subeundum. ad obtinendum tpa
lem prosperitatem. q' nullum bonu
manet irremuneratu vel hic. vel
in futuro Et ad hoc vt cia9 illustre
tur gra dei cor peccatoris ad pnia9
Glo. **Q**ualiter aut illi qui de
d' maueit mutiles fa
sunt. alijs a sibi. consequenter ostē
dit Et pmo qualiter facti sunt alijs
mutiles dicens **S**epulcreum pa

tes ē guttur **Augusti** **A**ut
eorum. **Augusti** **A**ut
vra
citas significatur in hiantis gi le.
aut allegorice didum est quia il
los occidunt in fetidis sermonib9
et quasi deuorant eos quibus su
orum morum pueritate p'fuadet.

Cassio **N**am sicut sepulcre9
cum patet fetidos ex
halat odores. **I**ta istoru9 guttur.
sermone pestiferos **L**inguis suis
dolose agebant **l**abulando.

Augusti **C**omes est voraci
bus adulatio et
omnibus malis **L**enenu aspibus
sub labijs eorum. **L**enenum dicit
dolum aspidum q' nolunt audire
precepta legis sic aspides nolunt
audire verba meantantis quod in
alio p' euidētius dicitur. **Q**uo
rum os maledictione et amaritu
dine ple
Cassi. **V**enenum em
nu est. **Cassi.** dicitu est ab eo
q' per venas serpat sic vota mali
gnorum oeculta cogitatione graf
santur. **G**raffi est crudeliter age
re latrocinari impiguare **L**veloces
pedes eorum ad effundendum san
guinem. **L**expedita prompti sunt
pro consuetudine malefaciendi &
quib9 dicitur puer b9 pedes eoru
ad malum curant vt effundant sa
guinem. **D**einde ostendit qualiter
predicti iutiles sibi fuerunt dices
Lorticio **L**u dolor **L**et infelicitas **L**
is est miseria **L**in v'is eorum **L**is est
in operibus **Augusti.** **O**m
eorum. **Augusti.** **N**es
enim maloz hominum vie plene
sunt laboribus et miseria.

Glo Et recte via impiorum con-
tricio et infelicitas dici-
tur. contricio quia terit et terit cum
aliis nocet a sibi Infelicitas quia
ad infernum ducit Item cassiod.
a quibus vijs non reuertent ma-
li. quia via **Hugo** penite
pacis na; que
ducit ad pacem. non cognouit
dicitur autem penitencia recte via
pacis quia per penitentiam a non ali-
ter venit homo ad pacem dei

Glo Vel specialiter potest ac-
cipi de iudeis quod dictum
est quoniam dolose agebant con-
tra christi **Cassi.** quorum os ma-
stum. ledicione ple-
num erat. quando pro hominis amo-
nitionibus blasphemabant domi-
num et de eius morte tractabant.

Glo Et ideo contricio et infelicitas in vijs eorum quia
pro suis operibus contriti sunt per-
tutum a respasianum Unde et infelices
sunt quia ubique dispersi sunt
Vel contricio est modo in vijs eo-
rum quia christus lapis angula-
ris cadens super eos conterit eos per
execrationem. a infelicitas erit eis
in inferno cum anima a corpore da-
pnabuntur. quia viam pacis id
christum non cognouerunt qui re-
mit eos reconciliari dicitur **Item** cassio.
Precedentibus tribus subiuncta
est sententia que pulchre cuncta con-
cluderet Unde dicit non est timor dei
ante oculos eorum hoc est deum
non timere. **Nico.** Scriptum est enim
per uerbum. xv. Per timorem domini declinat a ma-

lo omnis homo Et ideo subtrahendo
huius timoris retinaculo currunt
homines ad malum sine freno De-
inde ponit penas predictorum sub
interrogatione dicens **Nonne** co-
gnoscent omnes qui operantur ini-
quitate? ac si dicat nonne timent
de suis malis in futuro puniri qui
nunc operantur sub libertate mali-
ciam. immo tunc cognoscent quia
sicut dicit gregorius oculos quos
culpa claudit pena aperit.

Hugo Qui deuorant plebem
meam seducendo a
spoliando aut **Augusti.** de
occidendo. uo-
rant autem populum qui sua com-
moda ex illo capiunt non referen-
tes ministerium suum ab gloria
dei et ad eorum salutem quibus
presunt. Et addit sic esca panis
et quibus. **Cibus** enim panis quibus
quibus. **Glo** sicut illi quibusiana ra-
est. **Glo** pima simplices christi
anos absorbet sic dicitur per ysa. iij. ait
Vos depasti estis vineam pauperum.
rapina pauperum in domo vestra quod atte-
ritis populum meum a facies pauperum co-
meditis Cur hoc faciunt. quod **Item** non
non muo **Augusti.** non enim vere
cauerunt. hunc iuocat
qui ea desiderat quod illi displicent Et
quod vere non iuocauerunt deum **Item** illi
et repidauerunt timore ubi non erat ti-
mor. ubi dampno regni temporalium Timu-
erunt ei iudei propter regnum terrenum dice-
tes Si relinquerem eum sic omnis crederet in
eum et veniet romam et tollant nomen lo-
cum a gente. Timuerunt regnum
terrenum amittere quod non erat timor

lo omnis homo Et ideo subtrahendo
huius timoris retinaculo currunt
homines ad malum sine freno De-
inde ponit penas predictorum sub
interrogatione dicens **Nonne** co-
gnoscent omnes qui operantur ini-
quitate? ac si dicat nonne timent
de suis malis in futuro puniri qui
nunc operantur sub libertate mali-
ciam. immo tunc cognoscent quia
sicut dicit gregorius oculos quos
culpa claudit pena aperit.

Hugo Qui deuorant plebem
meam seducendo a
spoliando aut **Augusti.** de
occidendo. uo-
rant autem populum qui sua com-
moda ex illo capiunt non referen-
tes ministerium suum ab gloria
dei et ad eorum salutem quibus
presunt. Et addit sic esca panis
et quibus. **Cibus** enim panis quibus
quibus. **Glo** sicut illi quibusiana ra-
est. **Glo** pima simplices christi
anos absorbet sic dicitur per ysa. iij. ait
Vos depasti estis vineam pauperum.
rapina pauperum in domo vestra quod atte-
ritis populum meum a facies pauperum co-
meditis Cur hoc faciunt. quod **Item** non
non muo **Augusti.** non enim vere
cauerunt. hunc iuocat
qui ea desiderat quod illi displicent Et
quod vere non iuocauerunt deum **Item** illi
et repidauerunt timore ubi non erat ti-
mor. ubi dampno regni temporalium Timu-
erunt ei iudei propter regnum terrenum dice-
tes Si relinquerem eum sic omnis crederet in
eum et veniet romam et tollant nomen lo-
cum a gente. Timuerunt regnum
terrenum amittere quod non erat timor

et regnū celoz amiserit qd timere
debuerant **Et** hoc de omnib' co mo
dis tpalibus ē intelligendū quoz
amissionē cū timent homines ad
etna nō

Grego Vñ libro
moralium

Sunt pleriq' p' dōz suoz cōsej a
ea q' possident indigentib' largiri
desiderant s' tamē ne datis rebus
egeant ipsi formidāt cūq' carnis
subsidiā reseruādo trepidi prepa
rant ab alimētis mie aiā necāt

Et cum pati mopiāz in tra metu
unt eterna; abundantia; superne
ēfectiōis

Glosa ostensa sen
amittūt

tentia dam
nationis illocū q' deuorant plebez
dñi p'pha specialiter loquit' abue
sus iudeos dices . o vos iudei scito re
qm̄ dñs in generatione iusta est

Augul . nō est in eis q' di
ligunt seculū.

Iniu
stum ē em̄ relinquē se loz obitorē
et diligere seclm̄ **Cōsiliū** mopis cō
fudisti v' contempisti humilem ad
uentum dei filij qz in eo nō vidisti

compā **Hugo** . Et h' fecistis
seculi

spes eius est v' qz dicebat in solo
dō sperandū esse Vñ ipsi dicebāt
Mat. xxvi . Cōfidit i dño libēt nē
eum si

Glosa . Postremo iu
vult .

deoz ouerho
ponit q' fiet cum plenitudo genai
intrauerit vnde s' dicit . quis dabit
ex sion v' de iudeis pcedens saluta
re israel v' saluabit pplm̄ israeli
ticum n̄ supple ille quem vos iudei
humilem

Aug . Ipse em̄
spreuistis **Aug** . in daitate

venturus est ad iudiciam viūoz
et moz

Calc . Et tunc cū cōuer
tu orū . **Calc** . ferit dominus ie
sus christus captiuitatem plebis
sue v' cum damnauerit diabolū
qui dei plebez impia crudelitate p
sequitur a captiuaē festinat **Exul
tabit iacob et letabitur israel in
nouissimis temporibus saluari**

Augul . Repetitō est sicut
so let fieri **Pā** idēz
puto esse letabitur israel quod
est exulta

Calc . Ipse est iacob
bit iacob

Calc . q' a israel sed
hic iacob illic israel **Hic** supplan
tator viciorum et illic videns deuz
facie ad faciem quando erit deus
omnia in omib' us qui hic rēlicis
secularibus mente dominum con
tuetur quod nob' tribuē digne
tur vt actu iacob effecti supplāta
tis vicijs et veri israelite ipsum
mētē videre . corde retinere mere a
mur cui cum eterno patre et spiri
tusando est honoz gloria in secul
la seculozum Amen .

Augul . nō est in eis q' di
ligunt seculū.

Iniu
stum ē em̄ relinquē se loz obitorē
et diligere seclm̄ **Cōsiliū** mopis cō
fudisti v' contempisti humilem ad
uentum dei filij qz in eo nō vidisti

compā **Hugo** . Et h' fecistis
seculi

spes eius est v' qz dicebat in solo
dō sperandū esse Vñ ipsi dicebāt
Mat. xxvi . Cōfidit i dño libēt nē
eum si

Glosa . Postremo iu
vult .

deoz ouerho
ponit q' fiet cum plenitudo genai
intrauerit vnde s' dicit . quis dabit
ex sion v' de iudeis pcedens saluta
re israel v' saluabit pplm̄ israeli
ticum n̄ supple ille quem vos iudei
humilem

Aug . Ipse em̄
spreuistis **Aug** . in daitate

Domine quis
habitat **Tiulus** tal est
p's . 68 ptz autoz p's **Glosa** . Iste
p's . proprie est instructorius mo
rum et presumptionis repressio .
In quo agitur de vnitatis presētis
eccē a de futura qēte **Propheta** ei
preuidens in spiritu corpalem in
habitationem maloz cū bonis in
sancta ecclesia et retūdens presū
ptionez maloz q' se gloriānt esse de
eccē q'rit q's in p'nti eccē digne dō
e . ij

militet et in futura sit beatitudine
queretur **Vñ** dicit. **Dñe** q̄s habitabit
digne in tabernaculo tuo & in p̄n
ti eccā vbi ostra dyabolū dimicā?

Augusti Quia a si taberna
culū aliq̄n p̄ ha
bitatione etna p̄mē tū p̄p̄ ē belli
atq; militantium vñ a cōtaberna
les milites dicunt tanq̄ simul ha
bentes tabernacula **Die** autē sen
sus adiunat ex eo q̄ trāslatio he
braica habet **Dñe** quis pegūna
bit in tontorio tuo. ad sēpus emz
dimicā? cū dyabolo tūc opus
habem? tabernaculo quo nos refi
ciamus. aut q̄s requiescet in mō

te **scō** **Glosa** vñ eterna be
tudo **Glosa** atū die vbi ē
visio pacis et supereminēcia cari
tatis vbi nullus in agone cōdit.
sed in eterna pace requiescet.

Hugo p̄pheta dōctus a dño
sue questiom̄ r̄ndet
que vñsio cōtinet. p̄. effectus virtu
tū in exemplū decalogi quatū vñ.
p̄rūne p̄tinent ad p̄fectos a tres
vñsio ad imp̄fectos p̄ quas homo
digne habitat in eccā militante
a tandem p̄ easdem requiescet in
eccā triumphante **Prīm** em̄ effe
ctus dicitur virtutū talis ē. **Qui**
ingredif vñ. eccā sine macula
mōlis peccati q̄a sine minutis ēē
nō possum? **Vñ** leuitici. xxi. preci
pit q̄ nullus hñs maculam acce
dat ad ministerium diuinum.

Jero Sed dicere aliq̄s potāt
Nō habeo maculam nō
feci malum **Nō** emz nobis sufficit
malū nō facere n̄ se cerim? bonū vñ

sequit̄ scdm̄ opus virtutis a opa
tur iusticiā & bona opa: custodiē
do mandata dei **Sequitur** effc̄s ter
cie virtutis

Rico Qui loquit̄ ve
ritatem p̄rovt
existit in corde suo. a hoc facit que
dam virtus q̄ a p̄ho. iiii. ethicoꝝ
vocatur veritas p̄ quā homo se ta
lem in factis a in verbis ostendit
exterius qualis est interius. **Seq̄**
tur effectus virtutis quartus qui
non egit dolum in lingua sua. ali
um verbis decipiēdo. **Quintus** ē

Nec fec̄ primo suo malū in facto
Jero Quīdam proximum pu
tant fratrem esse aut vi
cinū aut cognatū **Proxim** nō
ster omnis homo christianus est
de q̄ dñs dicit. dilige proximū tu
um sicut teipsum. **Sextus** effectus
est a opprobrium non accepit ad
uersus proximos suos.

Jero a opprobrium detractio
nis de fratrib? non acce
ptaui **Tūc** non accipis opprobri
um de proximis dicitur si pri? nō
credis anteq̄ probas illd̄ eē verū

Hugo Ac si dicat non vult
audiē verba detracti
onis qui a scdm̄ Jeronimū si de
est auditor deest et detractor **Seq̄**
tur effectus septim? **Ad** nihilum
deductus est in cōspectu eius ma
lignus & non est acceptus in con
spectu boni viri nec alicuius repu
tatio **Jero** Nam in ecclesia qui
nis. **Jero** cūq; malus est in
cōspectu sc̄i pro nihilo reputat̄.

Rico Quia s̄m̄ veritate non ē
aliquo honore dignus

eo q̄ honor referendus est alicui i
testimoniū sue virtutis vt habet
quarto ethicorum Et quia timor
est comes virtutum ideo adiungi
tur timentes autem dominum pu
ro corde v̄ vere virtuosos gl̄ificat
eos manifeste a publice honoran
do Reuerencia enim delata alicui
in testimoniū sue virtutis etiam
in secreto vel coram paucis dicitur
honor Si autē hoc fiat publice vel
coram multis dicitur gloria quasi
quedam dala. ḡ mutata in eada
ritate **Augusti** Sic illa vij.
dicta. **Augusti** superiora ope
ra virtutum p̄tinent ad p̄fectos.
Ita ea que nunc dicitur est p̄ti
nent ad incipientes v̄ imp̄fectos
Sequitur ergo. viij. virtus.

Nicol Qui iurat primo suo
et non decipit v̄ qui fa
cit iuramentum bonū et tenet im
plendo illud. In trāslatōe hebra
ica habetur sic iurat vt se affligat
p̄ ieiunia v̄ vigilias: carnē castigā
do. a non mutat. s. iuramentū ser
uando. tamen ibi ponit iuramentū
p̄uoto q̄ v̄tq̄ est obligatō r̄iū

Hugo Et hec virtus ē imp̄
fectorum quia domi
nus p̄cepit p̄fectis omnino nō
iurare. Virtus. ix. est qui pecuniā
suam non debet ad vsuram.

Calli duobus modis in scri
pturis sanctis pecunia
probat̄ intelligi. Vna est ista
metallica que ad vsuram omnino
dari prohibetur. quonia; vicium
cupiditatis est epigere velle quod
te nescias cōmodasse. Altera v̄o ē

q̄m ad vsurā dare euangelio docē
te suademus v̄ predicationes san
ctissimas a instituta diuina. ait ei
Sabas me hominem ducum et
austerum nonne oportuerat te cō
mittere pecuniam meam numula
rijs a ego veniens eregisse; v̄tq̄
quod meum est cum vsura.

Iero Multi nolunt illam do
nare si exinde p̄cium n̄
recipiunt Tamen licet vidum et re
stium de ista predicatione accipe
re sicut paulus dicit. Qui euange
lium p̄dicant de euangelio v̄ue
re debent Et dominus ait. Dignus
est oparius cibo suo. sed qui plus
requiret voluet in vsura reputa
tur. Hec virtus etia; imp̄fectōrū
est quia et si non peccet q̄s eo q̄
q̄ntū debet tantū recipit tamen per
fectio non est quia dicitur est. Frā
ge esurienti panē tuū; Et leuius
est magis dare q̄ accipere. vsqueq̄
ad ista peruenit minor est a perfe
ctione. Sequitur decima virtus
et munera super innocentes non
accipit.

Hugo id est causam
innocentis non
deprimit vel retardat pro mu
nere alicuius. Quod etiam imp̄
fectorum est quia debemus etiam
si possumus innocentes liberare a
p̄mo.

Cal. Expositis. x. virtu
uere. **Cal.** tibus propheta
cōducit dicens. Qui facit hec Nō
dixit qui cātat h̄c vt nos ad adu
alem virtute; constringeret ne se
creta tantū misterij intenti sol can
tibus inamiter psallerem. Nō cō
mouebitur a deo non diuice ē in
e. iij.

eternum qđ solis sanctis prestat
Iero Que si quis irrepleñibi
liter i moribus custodi
erit non solum in cōmōtione eter
ni iudicis securus erit. **Ve** etia
ipsum montem posside merebi
tur in christo iesu domino nostro
cui cum patre et spiritu sancto est
honor et gloria in secula seculorū
Amen.

Quoniam me
domine huic p̄s prepo
nitur talis titulus **Titu**

li inscriptio **Glo** Dic titulus
ip̄i dauid. **Glo** de euāgelio.
nō de veteri lege sumit **In** euange
lio em̄ legitur qđ crucifixo domino
pylatus talem titulū cruci affixit
Iesus nazarenus rex iudeorū quē
cum multi iudeorum uellent delere
dicentes. noli scribere rex iudeorū
sed scribe quia dixit rex sū iudeorū
Respondit pylatus **Quod scripsi**

scripsi. **Hugo** Que uerbi gemi
natio regni xp̄i
confirmationem notauit. **Quod**
intelligens eldras p̄ spiritū sanctū
huic p̄s titulū apposuit predictū
ostendens esse agendum in eo de
p̄s de regno christi p̄ illam inscri
ptionem **Iero** Tres enim sūt

fig nato. **Iero** tituli q̄ scribun
tur. **Vnus** exequialis sup̄ tumu
los mortuorum alius precomialis
ut in portis ciuitatis uel domorum
ad laudem fundatorum. **Tertius**
triumphalis i victoria regis. **Dic**
ergo titulus uictorie regis est. h̄
est. christi; qui rex est et post uicto

riam eius et post uictum by aboli
redempto genē humano scriptus
fuit hebraice grece et latine.

Glosa Ut ostēderetur rex
esse omnium uere iu
deorum et uere confitencium ip̄suz
Sensus ergo predicti tituli talis ē
Inscripō tituli id est uictoria et re
gnum quod inscriptio tituli ceu
ci affixa notauit attribuit uel con
uenit dauid id est christo **Dauid**
em̄ manu fortis interpretatur et
xp̄s sua fortitudine diabolū uicit.

Cassi Et autem hic p̄s secu
bus eorum qui passio
nem domini breuiter tangunt et re
surrectio **Nico** Quem beatus

nem. **Nico** petrus ad in
telligendum scripturas diuinit̄
illustratus dicit intelligendum es
se de christo aduūm scđ. ubi ma
gnam partem eiusdem p̄s de christo
exponit in cōfirmationem sue
resurrectionis dicens. **Prouidebā**
dominum ac. **Usq̄** in finem p̄s.

Cassi christ̄ ergo. ex huma
nitate suscepta uerba
fac ad p̄em cōseruari se p̄tēs a d.

Quoniam me
me dñe. **Nico** Der tale
modū lo
quebatur christ̄ homo d̄ patri
Mathei uicesimo sexto. **Transeat**
a me calix iste quoniam speraui in
te licet in christo non fuerit spes
pro ut est uirtus theoretica eo qđ ab
instanti conceptionis fruebatur
fruitione beata. tamen in christo
fuit spes glorie corporis an̄ resur
rectō nē qm̄ a deo expectabat. diri
domino patri deus meus es tu. **Sic**

loquebatur patri in sua passione
Hely hely lamazabatani quod ē
interpretatum deus meus deus meus
ut quid dereliquisti me quoniam
honorum meorum nō eges. deus
enim pater nullo bono creato eget
Et ideo non eget bono ipsius xpi
ut hominis. **hugo** Postquā oāuit
christus ostēdit que bona cōtulit ei deus pater
mutans psonas loquendo a se da
in tertiaz ad signandū in christo
duas naturas unde dicit **S**anctis
qui sunt in terra eius et apostolis
alijs q̄ fidelibus qui in terra vi
uentium spem suā; posuerūt **m**
ificauit et miras fecit et ostendit de
us pater omnes volūitates meas
et omnes voluntates christi referū
tur ad duo. scilicet ad voluntatem moi
endi et resurgendi quia ipse voluit
mori propter delicta nostra. et resurge
re propter iustificationes nostras sic
dicit apostolus **Augusti.**
ad rō. iij. **Dis** ergo sanctis miras fecit oēs
volūitates meas in eis et pfectu eo
rū quo senserūt q̄ eis p fuerit hu
manitas diuinitatis mee ut more
rer et diuinitas humanitatis ut re
surge. **Mico.** Vel deus p̄ oēs
rem. **Mico.** voluntates chri
sti in sanctis apostolis et apostoli
cis viris mirabiles fecit illustran
do eos scientia ad predicandum vo
luntates suas. et confirmando mi
raculis predicationes eorum. **E**t q̄
per predicationem apostolorum
conuerse sunt gentes ad fidē que
prius erant p̄dolatricē debite. **Id**

subbitur. **Q**uāplacate sūt infirmi
tates eorum et infirmitates p̄dola
tricē gentilium. quod patz ex trās
latione **Jeronimi.** iuxta hebreum
vbi dicitur multiplicabuntur ido
la eorum postea accelerauerūt q̄
dimissis p̄dolis ad fidē christi
lociter cucurrerunt: in deis emanē
tibus in infidelitate p̄ maiori par
te. **N**on congregato cōuenticula
is est de lubrica de lubricum dicitur
templum p̄dolorum vbi conueni
ebant ad colendum p̄dola de san
guinibus quia fiebat sacrificium
p̄dolis de sanguinibus animalium
et aliquando de sanguinibus ho
minum. **T**alia conuenticula chri
stus per apostolos non congrega
uit sed magis dissipauit nec me
mor ero noim eorum per labia mea.

Augusti. S; spūali pmuta
tione obtinuerūt gentiles quid fuerūt nec a me iā
peccatores vel inimici sed iusti et
fratres mei et filij dei vocabuntur
per pacem. **Cassi.** Quia postquā
meam.

Cassi. factis fontibus sunt renati pristinis eorum no
minibus delectis appellati sūt chri
stiani filij dei et amici sponsi id est
xpi. **P**opulus ita ouerfus derelictis
mūdi vanitatibus sequens dicit

Mico. Dominus pars heredi
tatis mee quia conuerfi ad fidem elegerunt dominū
iesum christum pro parte sua hereditaria et calicis mei id est passi
onis mee que per calicem in scrip
tura designat. vñ saluator de sua
passione dicit **Mat. xxvij.** Si non
e. iij.

potest hic calix transire nisi biba
illumac. Multi autem gentiles an
te conuersione xpm perse quetes
postea conuersi amore xpi ad pas
sionem se pmppte a letanter obtu
lerunt a hoc ppter spem hereditatis
eternae cosequende. **I**deo subditur
tu es q̄ restitues hereditatem me
am mihi. **C**ab hereditas aut xpi
est p̄destinata ml
titudine sc̄oꝝ ynde em̄ dicit in ps̄. n̄.
postula a me dabo tibi gentes in
hereditatem. **R**ico **F**unes ce
tuam. **R**ico **F**unes ce
derunt mi
hi in predaris. **I**n aplis qui pre
ceceris fuerunt a spiritu sc̄o ilu
minati ipsi p̄ sortes missi fuerunt
ad p̄dicandū. **Q**ue sortes apl̄oꝝ
p̄ funes intelligunt ynde in libro
iosue sortes p̄ tribuū nominatur
frequēter ibi funiculi a funes. **E**t
loquitur hic scriptura in p̄sona xpi
trāseundo de mēbris ad caput etc
nim hereditas mea predara ē in
ecc̄ia fidelium que vocatur heredi
tatis xpi sicut scribitur **I**ere. v.
ca°. **Q**ui fecit omnia ipse est a Isra
hel sceptrum hereditatis eius. dñs
exercituum no. **H**ugo **S**up
men eius. **H**ugo **S**up
en̄ x̄ sc̄ulum consistunt clerici
quando accipiunt benedictionē co
rone dicentes. **D**ominus pars he
ditas mee a ca. **A**ug⁹ **T**ale ē
licis mei. **A**ug⁹ **A**ch̄ di
ceret. **E**ligāt alij sibi p̄tes eternas
et tēpales quibus fruant. portio
mea eternus domin⁹ est. **E**t bibāt
alij mortiferas voluptates portio
calicis mei dominus est tu es qui

restitues hereditatem meā mihi.
Iero **R**estituet deus pater he
reditatem christi quan
do electos suos. corpus videlicet
sanctę ecclesie ad illaz integritatē
attraxerit vt post resurrectionē ac
ceptis corporibus suis incorrupti
et immortales viuant quia illam
immortalitatē in adam p̄diderunt.
Funes ceciderunt mihi in predaris
Iero **p** funes quibus limitat
et diuidit hereditas ter
rena intelligunt sortes diuine ele
ctionis ac si dicat partes heredita
tis mee cōtigerunt michi sorte id
est gracia diuine electionis in pre
daris id est in celestibus vbi nihil
est nisi predarum scilicet immorta
litas impassibilitas a fruicio diu
nitatis. etenim bene contigit michi
quia huiusmodi hereditas mea ce
lestis predara est mihi id est pre
omnibus alijs bonis preciosa da
ra et predilecta. **D**einde christus
agit gratias deo patri pro bonis
sibi a suis collatis dicens. **B**ene
dicam do. **R**ico **a**gendo grati
aminum. **R**ico **a**s deo patri si
cut habetur iohannis. xi. **P**atre
gracias ago tibi quonia; audisti
me qui tribuit michi intellectum
quia ab instanti creationis aña
christi fuit impleta scientijs. **I**nsu
per vsq; ad noctem id est vsq; ad
mortem que in scriptura noꝝ voca
tur **in** crepuerunt id est increpauerunt
me **ēnes** mei id est iudei de cō
sanguinitate mea nati. christus
enim sc̄dm carnem natus fuit de
iudeis. parentela autem designat

per tenes eo qd ibi videt virtus ge-
nerativa in **Cassiodor**⁹
sexu virili.

Ac si diceret sup mala que michi
fecit omnis cognatio iudeorum in
super et de tribu iude ex qua traxi
originem me increpasse noscitur
dicentes **Johan** demo-
nis. viij.

Nico mium
habet et **Math. xi.** Ecce homo vo-
raxa potator vini ac publicanoꝝ
amicus et in passione dicebant.
Vach qui destruis templū dei.

Hugo **U** sic. increpue-
runt me tenes mei. id est
inferior natura mea vsq; ad mortē
id est vsq; ad passibilitatem car-
nis. Timebat enī caro passionē
ego autem in illa passione.

Augustinus **P**rouide-
bam do-
minum in conspectu meo semper
quia remiens in ea que transeunt
non abstuli oculum ab eo qui se-
per ma-

Nicolaus **A**nima
net. **Nicolaus** em̄ chri-
sti ab instanti creationis continue
habuit claritatem diuine visiois
quoniam a dextris est in ne com-
moue-
Augustin⁹ id est fa-
ar. **Augustin**⁹ ciet mi-
chi vt stabiliter in eo p maneam.

Nicolaus **h**umanitas ei
cristi est orga-
num deitati coniunctum. Et ideo n̄
potest moueri ad ali quid nisi fm̄
voluntatem deitatis propter qd i
christo non potuit esse aliqs mo-
tus inordinatus insurgens ex di-
ctis iniurijs iudeorum vel ex qbus

q; causis alijs. Deinde describitur
christi resurrectio gloriosa cū sub-
ditur **Propter hoc** id est propter
resurrectionem meam que infra po-
nitur que eāt causa leticie christi.
vnde sub dicitur letatum est cor me-
um quia certitudo boni expectati ē
causa delectamēti. et exultauit lin-
gua **Aug.** Ac si dicat pp̄ qd a
mea **Aug.** in cogitacōib; me-
is iocunditas. a in vobis exultacō.

Cassio **I**psa enim est perfe-
cta leticia que et hi-
lari corde concipitur a alacri fimo-
ne profer-
Nicolaus **i**nsup-
tur. **Nicolaus** et ca-
ro mea requiescet in spe scilz resur-
rectionis future **Quoniam** nō de-
relinques animam meam in infer-
no vñ limbo sanctorum p̄m vbi
anima christi fuit p. xxxij. horas
tm̄ scz ab hora nona ferie sexte. in
qua fuit sepata a corpore vsq; ad
diluculum diei dominice quando
fuit corpori reymita **Id** sub dicitur.
nec dabis sanctum tuum v corp⁹
meum impollutum. videre corrup-
tionem v incinerationem vel putre-
factionem. fuit tamen ibi corrupcō
accipiendo p morte qz corp⁹ xpi fu-
it vere mortuū p sepacōez aie-
tas in fecisti vias vite accelerando
tps resurre-

Aug. **A**ug. **U**el notas fe-
ctōis mee. **Aug.** cisti per me
hūilitatis vias vt ad vitā redirēt
hoies vñ p supbiā ceciderāt. In q
bus qz ego **Hugo** **A**dimple-
fū in fecisti. **Hugo** **B** me leti-
cia cū vultu tuo cū ad dexterā tuā
sessurus ascēdero a delectacōes ēre

mibi in dextera tua & in confes-
suo tuo et hoc vsq; in finem & pfecta
eterna. **Nico** qz dignitas hu-
liter. **Nico** .ius sessionis xpi
hominis erit sempiternae duracois
Colle hunc versiculum expo-
nunt. **Jerom** et aug. ut sit vox christi pro se a suis fide-
libus i qbus. quia ipse e. **Adimple**
bis ait. me & meos in futura leti-
cia cum vultu tuo vt nil ultra que-
rant aliquid cum facie ad faciem
te vide. **Glo**la. Et interim fi-
runt. **Glo**la. unt eis delecta-
tiones & consolacoēs in itinere hu-
ius vite in dextera tua & i fauore &
appiciatione tua que delectationes
pducunt eos vsq; in finem & vsq; ad
consumationem etne beatitudinis
Cassi. Considerem? hunc ps
quato nos munere sa-
lutis informet. In passionib? con-
fidentia. i spe eterna; gloria pollice-
tur vt do cedo que futura sunt pro-
spera. pñcia no timeam? a duersa
Scola celestis. erudicio vitalis. au-
ditoriu veritatis. disciplina certis-
sime singularitatis. q discipulos
occupat sensibus fructuosis non
inanium lenocinatione verboū.
Jerom Vnde nos deprecamur
vt a delectationib? qui-
bus sancti potiuntur nequa q dis-
iudici si no mereamur nostri gloria
non excludamur a remia per chri-
stum dominum nostrum cui cum
etno pze a spu. se honor et gloria
in secula seculoz. **Ame**
Araudi domi

ne iusticiam Titulis huius psal-
mi talis est. oratio dauid
Cass. Cum multi ps in textu
suo habeant orationes
mouere videtur cur hic talem pre-
posuit inscripōne. Sed quis alij
cum rebus diuersis breuiter mix-
tas contineant orationes. iste tamē
pene to sui cōtione supplicatio ē
Glo. Et est pm? eoru q noie
oratiois intulant. Sūt
& alij quatuor videlz. lxxxv. f. In-
clina domine. et. lxxxix. f. Dne esu-
giura. ci. v. viz. Domine exaudi. Ac-
q. cxli. f. voce mea. Ps em? pñs est
oratio christi capitis adiuca sibi
ecclesia que corpus christi est.
Hugo Orauit autē christus
non pro sua sed pro
nostravtilitate vt nos ad oratio-
nem mutaret sicut fleuit lazareum
vt nos caritatem proximi doceret
habere. quia omnis christi actio ē
nostra instructio. Sensus tituli ta-
lis est hic ps est oratio dauid id
est christi signati p dauid qz ma-
nu fortis est et desiderabilis vt se-
pe supra di. **Cassi**. Tripharia
dum est. **Cassi**. orō ab hūa-
nitate christi in hoc ps exprimit.
Prima est vt scdm iusticiam suā
petit sibi debere restitui. **Secda** ē vt
a iudeoz in sibi eius puitas lite-
retur. In tertia resurrectione ve-
locissimam deprecatur: ne diuci-
us insultare liceat puerso populo
iudeorum. **Et** ne aliquid de illius
maiestate turba fidelium habet
ambiguuz profiteatur se in eterna
beatitudine esse mansurum.

Iero. Vox ergo christi in passione eius ecclesie in tribulatione orat dicens.

Araudi deus in **Hugo** iustitiam meam. **Hugo** qua tibi usque ad mortem obedies fui in te de peccatione mea que est de malis tollendis. **Aurib.** demencie tue prope orationem meam que est de bonis adipiscendis. orationem dico factam non in labijs dolosis sed simplicibus. Quia sicut dicit psal. liij. Dolus non fuit in ore eius. Oratione illorum est dolosa qui dicunt. domine domine et non faciunt voluntatem. **Rico.** Loquitur de patris.

Rico. deo pro modum humanum quia in deo non sunt lineamenta corporis unde sub die specificatione sue petitionis dicitur.

Calli. De vultu tuo et de aspectu tuo secundum illa que in me respicis atque cognoscis.

Hugo. Iudicium meum quo indicatus sum a populo prodeat et exeat in publicum ad noticiam omnium gentium et oculi tui o domine videant equitatem retribuendo mihi gloriam resurrectionis. hec est enim equitas ut sicut in passione humillimus factus sum omnium ita in resurrectione et ascensione exaltatus sum super omnes. unde ad philipp. ij. apostolus dicit propter quod et deus exaltauit illum. et ostendit quod hoc meruit cum subiungit.

Glo. Probasti cor meum a visitatione tribulationis pro-

batum est que tribulatio non solum nox dicitur sed etiam ignis.

Nox quia perturbat. ignis quia exurit. unde sub die igne tribulationis me examinasti hoc dicit ad similitudinem fornacis que metallum purgat et non est inuenta in me iniquitas. unde psal. vij. Iniquitates non

Calli. Sic ergo et tribulatio fecit. **Calli.** lacrimibus ignis examinatus est dominus christus in sua passione. Ibi mirande patientie documenta monstravit. sed non est in illo inuenta iniquitas quam abustio vlla de

Glo. Et hoc non dico coqueret. **Glo.** Et hoc non dico coqueret. **Glo.** Et hoc non dico coqueret. **Glo.** Et hoc non dico coqueret. **Glo.** Et hoc non dico coqueret.

Aug. ut aliqd. preceat de ore meo quod quod pertinet ad gloriam.

Hugo. Opera bona laude tua.

Hugo. Opera bona loquunt iactatores qui non deum sed seipsum in suis operibus laudant prope verba labiorum tuorum adimpleda et ut implerent scripture de redemptione generis humani pro me optenda que pro oratione locutus es ego custodiui vias duas. scilicet paupertatis humane mortalitatis atque passionis. Hoc etiam querit fidelis.

Ier. prope verba labii dicere debet. **Ier.** corum tuorum ego custodiui vias duras.

Ac si dicat timens futura supplicia que legis transgressoribus comminat es duris me laboribus ex cuius a sibi ei corpus anime peccati. **S.** quod h dicit duras cum in euangelio dicit. **Iugum** meum suauiter et onus meum leue. **Suaue** est volenti tibi a durum est nolenti. **quis** duz

esse videat ab sanctos p[ro]p[ter] corpale
cōditionē tñ suaue ē ipis qui hñt
sp[iritu] remuneracōis vite etne. **Per**
fice gressus meos v[el] act[us] v[el] s[er]uus
meos [i] semitis tuis] v[el] m[an]da
tis tuis. p[er]ficere est ab finē p[ro]ducē.

Cass Inchoamus enim duz
in hoc mundo probabi
li conuersatione degimus sed vbi
ad finem venerit religiosa constā
tia ibi p[er]ficimur ibi tota integritā
te cōplemur sicut ait euangeliz.

Qui p[er]seuerauerit vsq[ue] in finem: s[ed]
saluus erit. **Hugo** Vt nō moue
erit. **atur** vestigia

mea supple a semitis v[el] a m[an]datis
tuis quā vt dicit dominus luc. ix.
Nemo mittens manum suam ad
aratrum et aspiciens retro aptus
est regno dei. vel est vox christi di
centis. p[er]fice gressus meos in semi
tis tuis quā

August custodi
si dicat. **Augul** u[el] vias
duras vtiq[ue] ad p[er]ficiēdos gressus
meos i semitis tuis v[el] vt p[er]ficeret ca
ritas eccl[esi]e in angustiis vijs q[ui]b[us] ve
nitur ad requiem. vt nō mouean
tur vestigia mea v[el] signa itineris
mei que tanq[ua]m vestigia sacramen
tis et scripturis apostolicis imp[er]s
sa sunt vt illa intueantur a obser
uent omnes qui me sequi volunt.

Hugo Deinde petit xp[istu]s
a iudeis p[er]sequētibus
literariunde dicit ego clamaui id
est valida intentione precor ad te
dixi quoniam exaudisti me sicut
ab te reos. iij. dicit apostol[us]. In
omnibus exauditus est pro sua re
uerencia. Sed videtur q[uo]d deberet di

cere conuerso **Exaudisti me quo**
niam clamaui. Quod soluit grego
rius dicens. Neminem exaudit de
us nisi quem vt preceatur inspirat

Est ergo sensus Ego clamaui quoniam
debisti mihi confidentiam impetran
di. **Et ideo Indina aurem tuā.** s[ed] mi
serico die mibi infirmo infirmita
te pene exaudi verba mea que se
quuntur.

Dirigica mias tuas Misere
ricordie dei fuerunt q[uo]d per passio
nem filij sui voluit sibi reconciliari
mundum. **Has ipse deus patre mi**
rabiles fecit q[uo]niam p[ro] filium suum in
carnatum a passum qui resurrexit
a mortuis a ascendit ad celos rede
mit mundum a etiam multa ma
cula fecit. hec emz ma[gn]a cula admi
rantes iudei videntes execrati sūt
et gentes laudantes crediderunt

Vnde a de beato angustio dicitur
Nec faciabitur illis diebus dulce
dime mirabili considerare altitudi
nē diuini consilij sup[er] salute; gn[ati]s
humani qui saluos facis sperantes
in

Cassi v[el] in eterna vita con
te. **stites** Nam frequē
ter illi magis in hoc mūdo truci da
ti sunt qui ei[us] nomini crediderunt

Hugo Et quia iudei vt prebi
dum est inuideant mi
rabilibus que xp[istu]s faciebat. idē
ipse petat ab eorum infidijs litera
ri dicēs

Resistētibus? Iudeis dex
tre tue v[el] mibi qui sum dextera tua
p[ro] q[uo]m facta sunt oia **custodi me v[el]**
humilitatem meam vt pupillam
oculi que tenerrime custoditur.

Cas pupilla ē media p[ar]te oculi
q[ui] lux et tēbre dijudicant

a discernuntur. huic ouement op a
ta e humanitas xpi cui datus est
in suo iudicio iustos a peccatoribus
segrega

Glo Quia eos qui fi
dem humanita
tis habent in sorte bonoy: alios in
confortio maloy anumerat. Quo
modo autem me custodies subiugi
tur cum dicit **Subymbra** ala tu
tuarum pro **Cassi** Misericor
dia qpe a
caritas ale sunt patris quib9 se p
tegi congruenter expostulat a fa
cie. v. a truculenta fera pntia. ipio
rum v. demonum qui me afflixerunt
qn excecatus pplm iudeoru in nece
meam ardore precipiti copulerunt
a opus est vt ptegas. qz **Inimi**
ci mei v. iudei aiam v. vitam mea9
circuiderunt qm ai gladijs a iusti
bus cum insano9 turba me cape
re venerunt. adipem suu odulerunt.

Concludunt adipem qui mlta vo
tacitate pinguescunt. Sic iudei sceler
tum inimitate saginati capto xpo
sua pingui leticia coopti sunt.

Augusti Et post qz cupidi
tas eoz de scelere
saciata est os eoz locutu est sup
bia dicendo aue rex iudeoz **Vach**
qui destruis templum dei ac.

Rico Et tene hic dixit tm ore
et no etiam corde locuti
sunt qz scelerato9 mos est illa sce
queter defendere sermone que no
sunt conscia teste damnare. **Pro**
nentes me v. extra ciuitatem me
eijcientes ad crucifigendū. Nunc
pns tpus posuit pro futuro quod
apud pphetas cognoscit v. hitati.

Glo Circuiderunt me in cru
ce non obsequio si furo
re quasi ad spectaculu conuenerunt
et hoc ideo qz oculos suos statim
erunt dedinare i terra quia ne amit
terent locu a gente occiderunt xpm

Aug9 Intentione cordis sui
sta tuerunt dedinare i
ista terrena putantes magnu ma
lum pati eum qui occidebatur et
se nullum qui **Hugo** Susce
perunt
me iudei a discipulo tradente. a p
fide pilato iudice. a a deo dispone
te. sicut leo v. dyabolo paratus ad
pre

Cassi Principes iudeoz
da. in ste compati sunt
leoni dyabolo quo autore fremu
erunt a multo peiores effecti sunt
dyabolus siquidez dominum tem
ptauit quem cruce istoru insania
crudelis affixit. Et reliquis popu
lus iudeoz effectus est sicut ca
tulus leois v. filius dyaboli assen
tiens principibus sacerdotum cui
didu e vos ex patre dyabolo estis
Iste populus similiter fremebat
contra xpm habitans v. pmanes

Augusti Et cogitas in ab
ditis v. de insidijs
quibus circuenerunt a perderet iu
stum. Surge ad vmbra cōtra
iudeos. domine quem dormire ar
bitrantur a iniquitates hominuz
non curare. **preueni euz**. videlicet
populum iudaicum. vt ante exce
centur malicia sua et vmbra pre
ueniat prius qz p fiant peccata.

Glosa A simili terrenis
dicit **Currit** ppls vt

excusigat. **C**urrit deus pater ut in
dicit sed deus preuenit excusando
Neo enim prius in aliu; qm in se pec
cat quia quisq; peccando: se lecti
prius qm aliu. petit ergo ut factum
eoru; uindicta executionis preue
niat. **E**t ita supplanta eum. a simi
li luctantis & subuerte eum et fac
ut locu; gentem pdat p quibus
retinendis me crudeliter occidit.

Augusti **E**xipe aiam meam
resuscitando me a
morte que michi ab impio popu
lo itrogata est. framea; tuam &
animã meã que framea tua eã tã
q; ferrea qm manus tua & uirtus
eterna tua assumpsit ut p ipsam
delellat regna iniquitatis & dya
boli & diuidat in suos ab ipiis. **H**ãc
ergo erue ab inimicis manus tue
hoc est uirtus tue uiz. ab inimi
cis meis qui sum uirtus tua.

Jero. **F**ramea ergo dei patris
aia christi est de qua fac
iustam **C**assi. **R**am p ipsaz
uindictã **C**assi. **D**iaabolus uicit
p ipaz mundu; a supstitutione sor
dida mūdauit. p ipsaz delellata e
captiuitas que humani generis
soluẽ possi. **N**ico. **P**ost q; xps
debat orauit p sua
literatione subdit de aduersarioz
retributione dicens domine a pau
cis uiz. fidelib; credentib; de terra
diuide eos p diuersa loca disp gen
do in captiuitatẽ. **I**n uita eorum

Augusti id est de terra qm
inhabitãnt. s. a cãta
te iherusalem dispitẽ eos p orbem
terraz in ista uita qm solam uitã

suã putãt quia eternã desperant.

Nico. **H**oc factũ est p tyrum
et respasianũ. **N**ã pau
lo añ destructionem ciuitatis ihe
rusalem quidã iudei ad fidem con
uersi premõiti sunt a spũsando
ut ciuitatem exirent a in regnum
agrippe tenderent ne cũ impijs iu
deis perirent. **C**ausaz huius dispfi
onis cõsequẽter ponit. d. de ab scõ
ditis **A**ug. **D**e peccatis q tanq;
tuis **A**ug. tenebre abscondun
tur a lumine ueritatis tue adimple
tus est uenter eorum; & adimpleta
est memoria eoru; in tñ ut obliu
scãt deum. saturati sunt filijs & de
opib; malis. p filios ei opa intel
ligim;. **E**t sic tũ opa hũt bonos fi
lios. **I**ta malos filios mala opera
Translatio romana hẽt saturati sũt
porcã & immũdicia sua & uulcan
tes margaritam & sermonẽ dei.

Cassi. **O** iniquitas excusãda
audiebat sensus eoz
mandata dei a illi saturabant sor
dib; pctõz & dimiserũt reliquias
suas. s. reliquias pctõz & maledi
ctionis puulis & posteris suis.

Augusti. **C**lamãtes pctãm
hoc sup nos a sup
filios nros **E**go at; q non apparuit
eis qui corde sordido a tenebroso
lucem sapie uidere nõ pũt in iusti
cia tua apparebo deuicta morte con
spectui. **C**assi. **I**n spectu pñs
tuo **C**assi. **A**pparete se dic i
iusticia qm ei; uoluntatẽ iplenerat
quũ mundũ ab interitu mortis sã
guis sui effusi.

hugo **f**aciator
o ne sãruauit **h**ugo **s**alute

generis humani de qua dixi in cruce Sicio ac si dicat duz illi saturati fuit imūbitia sua vt me cogſcerēt.

Jeronimus. Ego facia tor in san dis et electis tuis q̄ per me credide runt quia meum est qd̄ illis pre ſtitisti. Nam in illis fū ipſi in me te am. cum apparuerit glia tua.

Caf. **Chriſt?** saturari ſe teſta tur de humani generis credulitate ſuſcepta qm̄ numerus ſāctorum beata adunatiōe ſuplē dus eſt. patris autem gloria ma niſtatur in iudicō domini ſalua toris cum vnus quīſq; recipiet pro adibus ſuis mercede ſicut ipſe do minus apoſtoliſ ſuis dicit. In illa die cognosctis quia ego in patre a pater in me eſt. Sic ergo pater et filij a ſpiritu ſancti vna natura vna ptās vna gloria declaratur.

Jeronimus. Noſ igitur domine ihe ſu chriſte a te redempti qui nobis exemplum ad orandum ad ope randum et ad pacendum tradi ſiſti tanta potēciam pietatemq; cernentes ſupplices exorā? vt ex aminati diuino igne non ſim? hu manorum opm̄ detractores ſed in ceſſabiles et fixi gloriā tuā iugi ter extollamus in ope. pferamus in ſide laudem? in voce q̄ tu es bñ dicitus in ſecula ſeculorū. Amen.

Plalmus. xvij

Diligaz te do mine Titulus huius

plalmi talis eſt. In ſnem pue ro domini dauid qui locut? eſt do mino verba cantici huius in die q̄ eripuit eum dominus de manu im micorum eius a de manu ſaul.

Glo. legitur v. regū q̄ rex mī quus ſaul perſecutus ē dauid mītm̄ a manſuetum q̄ in oz tuo d̄d̄ liberatus ē et i pace reguit Pro hac liberatione dauid canta uit domino Irāliter hunc plalmū pro graciārum actōne ſed quia ti tulus habet in ſinē a cantici remo uemur ab hystoria. ſſimis nanq; chriſtus eſt. Canticum vero exul tatio de eternis. Melius ergo acci pitur de toto chriſto. ſ. de ſe et cor pore eius quod eſt eccleſia qm̄ to tam dominus liberauit in die t̄ſur rectionis de manu inimicorum id eſt in deoz a demonum. et de ma nu ſaul v. mortis. Per ſaul em̄ in telligitur mors. Senſus ergo pre didi tituli talis eſt. Verba canti ci huius agentis de leticia reſurre ctionis chriſtia conſtitutionis ec cleſie et tendentis in ſinem id ē in chriſtum conueniunt dauid id ē chriſto ſcilicet puero domini. de q̄ plai. dicit Puer natus eſt nobis Que verba locutus eſt chriſtus p ſe et ſuis fidelibus domino id eſt ad honorem dei patris. in die qua eripuit eum v. liberauit chriſtūm hominem cur ſuis fidelibus de ma nu inimicorum eius id eſt de pote ſtate in deorum quantum ad chri ſtum. et de poteſtate demonū qm̄ tum ad eius membra. a de manu ſaul id ē mortis. Saul em̄ petiō

infertur etatur qz populus nō volū
tate dei hunc sibi regem petijt. Si
militer deus mortem non fecit sed
impj eam sibi manibus a pedibus
acquiescerunt. **De Jeronim⁹ aug⁹**
et cassio **Augusti.** h̄ x̄ps a
ecclesia ⁊ tot⁹ x̄ps caputa corp⁹

Diligam te **Cassi.** diligit
domine. **Cassi.** dñm q̄
mandatis eius deuotus obtempe
rat sicut ait in euangelio. Qui au
dit verba mea ⁊ facit ea hic est q̄
diligit me. Non dicit diligo. sed di
ligam in futuro vt notet p̄seuerā
ciam. quatinus nunq̄ defecisse vi
deatur. **Causam** huius dilectōis
subdit

Rico [fortitudo mea]
dicēs. **Rico** p̄ qm̄ fortis suz.
contra insultus inimicorū [domin⁹
firmamentum meuz] dāns mihi
firmitatem paciē in tolerancia ad
uersarioz. ⁊ et refugium meum.
in magnitudine imminenciū peri
culorū. **Et liberator meus.** de mor
te inferni. **Dei⁹ mutās** p̄sonā ait

Augusti. **Deus meus adiu
tor meus.** qui mihi
adiutorium ⁊ cōfortiōis tue prius
p̄stitisti. **Et** p̄p̄ hoc [sp̄cāto i cū]

Rico de p̄mo vitē et nē **Pro
tektor meus** contra in
furgētes hostes. **Et cor meū salutis
mee** repellens ⁊ conuatiens inimi
cos meos.

Glosa [a suscep
tor me⁹]
quia tu suscepisti me p̄ gratia. ⁊ et
ideo. **Laudans** non meam glo
riam sed deum. **Hugo** [inuo
querens. **Hugo** cabo

dominū] aqz deuotione cordis [a]
sic per eius adiutorium [ab inimi
cis meis] itaqz spiritualibus q̄ car
nalibus [saluus ero] quod bene
sequitur post muocationem fm il
lud iohelis iij. Omnis qui inuoca
uerit nomen domini saluus erit. **De
inde** in p̄sona iustoz qui fuerunt
ante aduentuz x̄pi p̄beta agit de
cladib⁹ humani generis. d. **De
cū** dederunt [continua lram. possēt
aliquis dicere. Tu dicis te esse sal
uandū quare hoc dicis. **Quid** ma
li tibi est. **ecce** [ar cū dederunt me
dolores mortis] ⁊ dyaboli qui an
te aduentum christi possidebant
genus humanū. **Vel** dolores mor
tis dicē penalitates carnis vt fames
sitis calor frigus ⁊ huiusmodi. **q̄
torrentes iniquitatis** id ē fluxus
peccatorum rapide abundantes
[cōturbauerūt me] q̄ p̄ peccatuz
conturbatur anima sic q̄ nesciat
quid eligendum aut fugiendū sit
Jerō. **Dolores inferni** citā
[dedērūt me] ⁊ inuidie de
trahenciū que mortē infernalem
opant ⁊ p̄ducunt ad infernū p̄di
Idem au **Augusti.** **Hugo** [p̄ occupa
uerunt me
laq̄i mortis] ⁊ reatus originalis
peccati prius ligauit me qm̄ ex p̄
pria virtute peccare. **Est** mlt̄tipler
mors quatum quelilet habet laq̄
os suos. **Sed** quemadmoduz ab
his fuerit liberatus sbito exponit
dicēs. **In** tribulatiōe mea inuo
caui domi **Cassiod.** hoc est
num] **Cassiod.** vnum
singulare remedium inter mala

prediā. Inuocare dominū i ebullitionibus suis qñ constat totis virib⁹ peti qd tpe nātatis optat. **Que** dñs inuocauit osequens ont d. et ad deum meum clamaui pro liberatione a prediā malis. **Et** ipse domin⁹ exaudiuit de templo **sando suo**

Cassi. Doc ē ex

tem meam. **Cassi.** audiuit

de corde meo in quo habitat **roē**

me **Nico.** sua gēcia mihi dā

am. **Nico.** do liberationem et

clamoꝝ meus qui ex corde procedit

in **ospectu eius** introiuit in aures

eius loquitur de deo more huma

no quo clamor petentis introiit in

aures postulantis dñi: qñ eius ora

tio exaudiē. Deim dñs oñdit que fa

cta sunt tpe incarnationis dñice. d.

Com **mota est et cōtremuit** terra.

Colle. In primo aduentu do

terrem cōmota sūt corde ad pñia;

p prediācōnem xp̄ia contremue

sūt exterius p peccatis suis flētes

Jer. quando de inſiditate ad fi

dem venerunt a de terrenis

credentibus sem est celū. **fundamē**

tam **oncauz** a spes a presūpōnes

sup̄toꝝ. s. diuicie honores ceteraq;

humana qbus illi detenta velut fū

damētis ostantibus immitunt. hec

oia cōturbata sunt a cōmota sūt.

Glo **la** **Ut** iam spes mūdi

non habeat funda

mentum in cordibus hoim **Et** reb

dit cām quare cōmota sunt. d. qñ

iratus est eis. s. dñs pp̄ humana

pāā que dño p **Aug⁹** **Ascē**

bātur exosa. **Aug⁹** dicit fu

mus idē lacrimosa depreatio pe

nitent. **Jerō** **Que** conficitur ex

tiuz. **Jerō** cōpunctōe cordis

et lacrimarum fonte sicut fumus

causatur ex igne a aqua. **Et** abdic

in **ira** hoc est pre timore ire eius p

qm minat deus impijs eterna sup

pli **Cassi.** a postea **ignis** a ca

cia **Cassi.** ritas dei: virtutū p

gressibus crescens a facie eius id

est a noſticia eius. **erat** **qm** ipi⁹

illuminatione caritas concedit e

eis qui peccata derelinquūt **carbo**

nes **fuccenti** sunt **Carbones** sō fu

centos peccatores dicit qui velut

carbones mortui ab igne boni desi

derij fugidi in mundi istius crata

te tenebrantur. sed iteruz peniten

tia inflāmāte riuuſcūt ab eo. v

mente domino **Quō** autē venit cō

sequēter s̄dit. d. **En** **clauit** **celos**

Jerō **Celi** a āgeli in dmanū sūt

quan do gabriel ad ma

tiam venit a statim descendit chri

stus i carne formā serui accipiēs.

Cassi. **Et** caligo s̄ est dyabo

lus qui mētes hominū

innubilat duꝝ veritatis splendorē

non pmitit videre quos possidet.

et hic dyabolus est **sub** **pedibus**

eius quia domini saluatoris pote

state calcatur **Et** ipse qui descēdit

ascendit **sup** **cherubim** **Cherubim** i

terpretatur plenitudo sciētie. ascē

dit ergo super cherubim id est su

pra q̄ noſter intellectus possit cō

prehendere quādo videntibus apo

stolis ad celorum regna conscen

dit. **Que** em; creatura preualeat

tanti secreti attingere archanum

q̄ carnem terrenā; in eterna celo
rum gloria collocauit. **It** fecit eaz
creaturis omnibus ad dabilem q̄
terrenas p̄tulit passiones. **Sequi**
tur et̄ **Gre.** xvij. libro mo
lauit. **Gre.** raliū. Quia lon
ge in altuz ab intellectu nostro se
rapuit volauit sup pennas vētorū
quia scientiam transcendit aīatū
vento quippe animas figurati p̄
velocitate sue conditionis non in
cōuenienter. **Mico.** Nam cogi
accipimus. **Mico.** tatiōes ei
velocissime sūt etiam anima inuī
sibilis est a inuisibilis mouet cor
pus sicut vētus. a insufflata dici
tur cōrpori non q̄ deus habeat os
sed ipsam insufflauit cōrpi hoc est
debit vel **Call.** Vel hec reperi
immisit. **Call.** cio volauit su
per pennas vētorum celeritatem
nimiam oñdit v̄ velocius vento fa
ma eius p̄ mundi spacia cucurrit
quando ipso in cunabulis iacente
magis eum stelle claritas nuncia
uit. **Quid** em̄ dici potest velocius
qui mox natus est in alia mun
di p̄te conspectus est a posuit tene
bras v̄ misterium incarnationis
sue quod nobis est tenebrosū a
et obscurum latibulum suū se ip
sū dicit a secretum maiestatis sue
vt qui in natura deitatis sue videri
non poterat sub incarnationis ve
lamine humanis conspectibus re
temptor p̄issimus appareret. vel
posuit tenebras latibulum suum
Augusti. v̄ obscuritate; sa
ceramentorum su
orum a occultam spem in corde fide

tiū vbi ipse latet nō deserens eos
vnde subdit in circuitu eius taber
naculi eius v̄ cōuersi ad ipsū sūt
in circuitu eius. a ipse est in medio
eorum in quibus tanq̄ in taberna
culo v̄ in dimicantes a militantes
contravicia habitat hoc tempore
Nam tabernaculum militancium
esse dicitur. tenebrosa aqua scri
ptura obscura est in nubibus a
in p̄phetis a p̄dicatorib; v̄ vbi dei
Call. quia q̄uis se aliquis pu
tat dicta eorum; intellige
re. ad ipsam sicut est virtutem do
ctoꝝ in totū; vir potest p̄ueni
re sicut dicit apostolus. videmus
nunc per speculum et in enigma
te tunc facie **Calliodor.**

Prefulgore. vna dictio est.
Hugo. a prefulgore v̄ pre ful
gide in conspectu; id
est in cognitione eius. s. christi.
nubes. id est apostoli p̄dicatores
verbi dei. transierunt mundum.

Grego. xxix. moraliū. Quia
p̄dicatores s̄adi
vniuersa mundi spacia miraculo
rum claritate percurrunt qui etia;
legando a carbonēs ignis. vocati
sunt quia et per cōreptionem se
riunt a per flammam caritatis ac
cendunt. Ipsa quoq; litera s̄ado
rum increpato natura grandinis
conuenienter exprimitur. **Grādo**
enim veniens parit liquata. **San**
di autem viri corda audientium
teretes feriūt a blandiētes rigāt
Augusti. Et intonuit de
lo dominus. q̄ de

seu actionibus restringitur tanto plus fidei augmento dilatur.

Glo. Eduxit ergo me in latitudinem spiritualem contra angustias carnis ut me dilataret per caritatem merito a numero.

Callio. Saluus me fecit. Quia me produxit ad fidem. Quoniam voluit me. Antequam ego illum vellem quoniam me elegit que gratis vocat vniuersos sicut ipse dicit in euangelio. Non vos me elegistis. sed ego ele-

Glo. Et postquam debet gratias. Et postquam debet caritatem. Et retribuet mihi dominus. Hic in principio secundum iustitiam meam. Et secundum iustitiam bone voluntatis qui prior tribuit misericordiam antequam habere bonam voluntatem hoc est que per suam misericordiam debet mihi bene uelle. Et secundum puritatem manuum me-

Hugo. retribuet mihi. Id est per seuerantiam. Et merito retribuet mihi. Quia custodi uias domini.

Callio. dilectio dei a proximo. nec in pie gessi. Iussu domini transgrediendo. a deo meo. recedendo. Quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo.

Augusti. premia iustorum a penas impiorum a flagella corrigendo a temptationes probandorum. perseverantes in temptatione considero. Et iusticias eius non respulsi a me. Quod faciunt deficientes carnis fragilitate superati et reuertuntur.

Hugo. Et ad dominum suum.

maculatus est; eo. Quia cum immaculato non potero esse maculatus. quoniam qui adheret deo unus spiritus est. Et obfuso me ab iniquitate mea. Et caueo a reciduo peccati.

Callio. Stiliter bene uita de se ad aliquam gratiam domini peruenisse cognoscit. Caueo ne iterum iniquitatis antiquis maculis immo detur.

Augusti. Et si permansero. immaculatus. Et retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam. Non solum propter latitudinem fidei que per dilectionem operatur sed etiam propter longitudinem perseverantie retribuet mihi. Et secundum puritatem manuum. In operacionum mearum. In conspectu oculorum eius. Non quod homines uident quoniam que uident temporalia sunt. que autem autem non uident eterna sunt. quo pertinet altitudo spiritus.

Colle. hec que premissa sunt. sicut dicit ecclesia ad excitandum nos a ad purgandum ad fidem rectam. spiritus certam. operationem bonam et retributionem eternam. Sequitur.

Hugo. Vox prophete ad christum. Tu christe in tempore sanctus es natura. Sed cum sancto sanctus es effectiue. sanctitate; eius augmentando. Vnde ipse ait Job. vii. Sine me nihil potestis facere. Cum sancto igitur et cum domino saluatore ipso presentate sancti esse possis. Et. Letitia tu christe. Laetiviro in.

Nico. qui malum nocente. alius non facit innocens eris. malum ei non inferendo nisi forsitan malum temporalis pene ad purgationem culpe preterire uel ad

exercitium sue patientie qd credit
eitoruz ad bonū vite etne. **Et cū**
electo ad vitā eternā p p̄destina
tionē **electus eris** qz elegit te om
nibz terrenis. **Hugo** **Let cum**
puerteris ad modū p̄tentis
te habebis qz fines ip̄m p̄tū. **Vñ**
amos .iiij. Si erit malū in c̄itate qd
dñs nō fecerit. qñ dicat n̄ erit qd
nō p̄mittat dñs fieri. **Vel sic.** Cū
puerteris p̄ uideris eis per
uer. **Iero.** Cum enī dñs eligit
suis **paupes** a reprobos
potētes a nobiles hoc videt puer
tum esse ap̄d p̄slos **Quociēs de?**
facit instāv̄ indictā. replendūt illi
a dicūt. **Nō ē r̄ctā via dñi** **Ide aug.**
Hugo **Cū scō sc̄is eris** qz ex
cōiūdu se p̄ amores formanē a cū
p̄slo puerteris. qz ad **clō. xv.**
dicūt corūpūt bonos mores collo
quia p̄ua. **Et v̄te cūz scō sc̄is eris**
Quomā tu p̄lm humilē quem
tu sanctificasti qui te eligit vt di
ctum ē. **Calli.** **cūz in die**
de xterā tuaz collocabis a **oculos**
supboz a **puerteroz** **hūliabis**]
cū ad sinistra positi in etnā crucia
tionē m̄tēdi sūt. Decent at̄ positi
est oculos supboz hūliabis qz tā
tum arrogātes in tartari p̄fundi
tate descendūt. qntū se alciōra p̄tin
gere putauerūt. **Quomā tu illū**
nas lucernā **Iero.** **Quid est lu**
cerna dñe. **Sic oculi corp̄is si de lu**
cerna exteriore nō h̄nt lumē in te

nebris non vident. **Ita** int̄ **llē** a
aie nisi illumnet a xp̄o non videt
in tenebris huius vite sic in euan
gelio dicit **Erat lux vera** que illumi
nat omnem hominem venientem
in hunc mundum. **Deus meus il**
lumina tenebras meas] hoc ē ig
noranciam. **Glosa** **Vel illū**
cordis mei **na nos q̄**
tenebrosi sumus a merito p̄cor
vt me illumines **Quomā in te.**
ap̄ te a non a me **eripiat**] a tem
ptacōne dyaboli deinde p̄sonam
mutat ex gaudio dicens **Et in dō**
meo] hoc ē in virtute dei mei **trās**
grediat murum **Aug.** **Quē inter**
rum] **Aug.** **homines**
et celestem iherusalem peccata de
struxerunt. **Gre.** **rus quippe est om̄e**
illud quod itinere nostro obijciē
ne ad eum qui diligitur transeat
sed murum transgredimur cum
p̄re amore superne patrie que in
hoc mūdo fuerit abiecta calcam⁹
hunc murū edificamus
Iero. **peccata p̄tis augendo.**
Glosa **Deus meus** **Idicit in**
secunda persona. **Dein**
de ad sui commendationem p̄p̄te
ta mutat personam dicens **Impol**
luta via **Augusti.** **Nō venit**
eius **Aug.** **homines**
nisi mundauerint viam fidei qua
veniat ad eos. **hinc est q̄ in p̄ci**
puis solenitatibus templa ma
nufacta mūdantur a ornantur vt
magnus sacerdos cum processio
ne itret **Ita** **tu adorna thalamū**
mēt̄is operibus virtutū vt et̄nus
f. iij.

sacerdos cum plenitudine gratiarum ab te introeat teque paulatim de virtute in virtutem procedere faciat. **Sequitur.** eloquia domini igne tribulationis examinata. unde psalms bene patietes erunt ut annunciet.

Cas. Abbita quocumque est generis promissio ut animos releuaret humanos dicentes. protektor est omnium sperantium in se.

Rico. Dum tamen spes ista proueniat ex gratia et meritis. Aliter enim non esset spes sed presumpcio. Dixi deus meus et bene Augusti.

Augusti. Quoniam quis deus preter dominum. Christus cui seruimus. aut quis deus preter deum nostrum. quem post bonam seruitutem tanquam hereditatem patam nos eius filij possidebimus. Hoc etiam contra paganorum demerentiam dicitur. eo quod sibi deos multitudine uanitate seruauerunt. deus qui percipit. et armauit me uirtute. ut fortis simus ne diffidentis simus cupiditatis impediatur opera et gressus meos.

Callio. Et posuit immaculatam uiam meam. ut nulla seculi ambitione moueretur. Qui perfecit pedes meos tanquam ceruo.

Augusti. et qui perfecit amorem meum ad transcendenda spumosa et ymbrosa implicamur. a huius seculi.

Iero. Sicut cerui cum alta montium conscendunt calcant pedibus spinas et transiliunt filuas ita sancti calcant peccata et transiliunt impedimenta seculi et sic in su-

perna se subleuant. unde subditur et super excelsa statuens me. et spem meam in celestibus collocauit.

Qui docet manus meas ad plium Augusti. et qui docet me opere vari ab superandos inimicos qui nobis includere celestia regna conantur. Demum mutat personam more prophetarum dicentes. et posuisti ut arcum circum brachia mea. hoc est posuisti infatigabilem intentionem bonorum operum meorum. et dedisti mihi protectionem salutis tue.

Glo. et protexisti me ad salutem quam fortitudo mea parum posset nisi protectio tua in adesset. et dextera tua.

Augusti. id est fauor gratie tue suscepit me in cura. **Colle.** et quia eosdem quos sua.

Colle. protegit et curat aliquando utiliter flagellat recte subiunctum est. et disciplina tua correxit me in finem.

Augusti. Correctio tua me deuiare non finem me direxit ut quicquid ago in eum finem referam quo coheretur tibi. et disciplina tua ipsa me docebit. que ipsa tua correctio me docet tenere ad. **Iero.** Necesse est dum sumus hic nos sub disciplina esse. non paulus. omnis inquit disciplina in presentem non uidetur esse gaudij sed meroris sed postea in futurum reddite fructum plurimum. dilatasti gressus meos sub tus.

Augusti. Quoniam laetam meam hilariter operauit etiam

de his qui subtrus me sūt. scilicet de mor-
talibus rebus et membris

HUGO Ut carnales affectus
et appetitus sint sub-
diti michi. **Dec** autem dilataco fit
principaliter per tria. largitione
elemosinarum per delectationes spi-
rituales quas dominus immitte
in tribulationibus. et per penite-
tiam. **Et non sunt infirmata vesti-**
gia mea. id est opa mea que sūt
tanquam vestigia id est signa bonarum
affectionum. hoc non possunt dice-
re illi qui statim fessi sunt de pnia
vel de religione quam assumpserunt.

JERO vero docet quomodo ve-
stigia bone voluntatis non
infirmantur dicens. **Semp** aliquid
boni facito ut te dyabolus inueniat
occupatum. **Enumeratis** omnibus
que necessaria sunt pugnare pro
pheta in persona viri iusti promit-
tit se fortiter pugnaturum dicens.
Persequar inimicos meos. id est
prehendam illos. ut consumantur
priusquam ab eis comprehendat vel
progrediantur in actum. et non con-
uertat. ab hac intentione. donec
deficiant. mortificati. **Et** consequen-
ter ostendit quomodo deficiant di-
cens. **Confringam illos.** spiritus
motus carnales minutatim confi-
tendo et per penitentiam mortifica-
do. **nec poterunt stare.** se de cadent
subtus pedes meos. quia prepo-
nam illis amorem quibus itur in
eternitatem. **Et** hoc totum est ex
eo quod **preceperunt** id est armasti
me virtute ad bellum. virtute viz

humilitatis contra superbiam. vir-
tute castitatis contra luxuriam et
sic de alijs quia homo predicta non
posset facere per gratiam sibi datam
nisi deus cooperaretur illi gratie scilicet
illud ad roma. ix. **Non est volentis**
neque currentis sed dei misericordie.
Ideo subdit. **Et supplantasti.** tu non
ego. **Insurgentes in me.** id est con-
tra me. **subtus me.** ut fluencia de-
sideria carnis non dominarentur
michi. **Idem** augusti. **Demde** pro-
pheta loquitur in persona christi
de iudeis dicens. **Et inimicos me-**
os. id est iudeos. **dedisti michi dor-**
sum. ut conuersi per te sequeretur
me ut patet in paulo qui de persecu-
tore factus est discipulus et de mul-
tis alijs. **Et odi-**

Augusti. qui
in odio perdu-
HUGO **disper-**
derunt **derunt** **derunt** **derunt**
vniuersum orbem in qua disper-
si sunt. **clamauerunt nec erat qui**
saluos faceret. eos nec ad quem
libet sed **ad dominum.** clamaue-
runt. **nec exaudivit eos.** id est non
iudicauit eos dignos exaudicio-
ne. non recedentes a malicia sua.

JERO. Impii iudei ac heretici da-
mabunt in futuro iudi-
cio ad dominum nec erit qui saluos
faciet eos quia quando clamauit
deus ad illos per prophetas et per
reliquis scripturas audire noluerunt.

Augusti. **Et comminu-**
rem. Aridi enim sunt non recipie-
tes ymbrem misericordie dei ut ela-
tiatque inflati superbia. **Et** ne putent
f. liij.

se quis detritos quiescere addidit
Lante faciem venti. Ut omni spe de
stituti rapiantur a solitudine a sta
bilitate terre. Ut lutum platearum
delebo eos. Ut videlicet luxuriantes
et lubricos ambulantes per latas
perditionis vias. Sequitur vox
christi ad patrem. **Exipies me de
contradictionibus populi.** Qui di
xerunt. Si dimittimus eum. sic to
tus mundus post illum ibit.

Casti. Constitues me in caput
gencium. Quod et factum
est quoniam repulsis perfri
bis iudeis ad gencium fidem trans
latus est. Et hoc quod dicit in caput
signum notat fidei christiane quia
in fronte gencium crucis vexilla ha
buerunt. **Augul.** Popu
diace.

Augul. Popu
lum quem non cognouit. et quem
corporali presertim non visitauit. **Se
cuius michi.** Quia licet oculis me non
vidit. tamen in auditu auris obe
diuit michi. quia crediderunt in me
per predatores meos quos receperunt.

Casti. Laus ista gencium: ma
gnam exprobratio est iude
orum de quibus subditur. **Filius a
liem.** id est filij diaboli quibus ipse
in euangelio dicit. **Johannis viij.**
Vos ex patre dyabolo estis. **Me
titi sunt michi.** quando dicebant.
**Magister scimus quia a deo veni
sti et in veritate vias dei doces.** **Me
titi enim est contra mentem loqui
et illis lingua pronere quod vnu
quodque constat in animo non ha
bere.** **Filius alicui inueterati sunt.** in
peccato infidelitatis sue. **et claudica**

uerunt a semitis suis. **Claudiverunt**
quod dicitur eos quod vno pede sunt de
biles. quod iudeis accidisse mani
festum est qui veteris testamenti
carnaliter tenentes noui testame
ti gratiam respueunt. **Nec illud va
cat quod addit suis: qui deserentes in
tellectum legis non recipientes per
missum dominum saluatorem su
as traditiones de lauandis mani
bus et calicibus secuti sunt.**

Augusti. Calumniaban
tur enim dominum
de manibus non lotis. quia tales
erant semite quas ipsi fecerant et
consuetudine trauerant: aberran
do ab itineribus preceptorum do
mini dei. **Sequitur vox ecclesie nar
rantis beneficia dominica gratias
agens et.** **Jero.** **Quiuit dominus.**
dicentis. **Jero.** quem in sepul
cro sibi signaculo posicione clausit

Rico. Vel uiuit dominus. quod
est vita per essentiam
et omnia uiuunt in eo secundum quod di
citur **Johannis.** **Quod factum est
in ipso scilicet omnis creatura. in
ipso vita erat.** **et benedictus deus
meus.** et ore fidelium sit laudatus.

Casti. Intelligitur enim per
quod ipse omnia propicius benedi
cat. sicut uiuit dominus quia ipse
omni uiuificat. **et exaltat.** id est
in toto corde creditur. non exaltat
in se cum sit magnitudinis infini
te sed in creaturis ipsum credenti
bus et laudantibus. **et additur de
us salutis.** **Augusti.** hoc non
mee.

consuetudine de deo salutis mee sen-
ciam vt terrenam ipsam salutem
sed in excelsis de ipso sperem

Calli. Deus q̄ das v̄dicitas
michi. In isto mūdo. p̄
conialiter vindicatur ecclesia quā
do blasphemii et infideles qui ante
cōtumaces extiterūt fiant illi pro-

ficia deuotio. **Iero.** Debit etia;
ne subiecti. **Iero.** De ecclesie
potestatem ligandi soluendi a di-
sciplinam faciēdi. Vnde sequitur
La subdis populos s̄b me liberator
meus de inimicis meis iracūdis.]

Hugo i tyrannus qui fuerūt
in primitiua ecclesia
Vel a demonibus qui irascuntur
qui a fragilibus hominibus supe-
rantur. et per hoc maior est trium-

phus hominis vinctis. **Et ab**
insurgentibus in me.] hoc est a p̄-
secutoribus qui insurgunt contra
me. **Exaltabis me.]** q̄vt dicit gre-
gorius vbi maior periculum est in
prelio. ibi maior gloria i triumpho

Iero. **La viro in q̄ eripies me.]**
hoc est a dyabolo de quo
dicitur est. Inimicus homo hoc fecit

Calli. **Propterea.]** i p̄p̄t̄ illas
causas predictas. **Confitebor**
tibi in nationibus domine.]
i laudabo te p̄ populos xp̄ianos
quoz vtq; lingua ecclesie vox est
Et noi tuo psalmū dicam.] vt la-
tius innotescas tonis opibus me-
is. **Psalmus** sicut dicitur ē opus
actuale s̄ḡt. Vnde opa fideliz d̄
dicunt gr̄cias offerendas q̄ plus
binimitas noscitur exaudire q̄ vo-
ces. Sequitur vox p̄phete ad p̄rem

Magnificans salutē regis ei.]

Augusti. hic est deus pater
q̄ magnificat me
vt admirabiles faciat salutes q̄
eius filius dat credentibus.

Iero. Qui animas attrahit p̄
predicationem vt sit sa-
lus credentium qui credūt in salu-
tem regis ipsius christi. **Et ip̄e de-**
us pater est.] **facies.]** i facit. **Mi-**
sericordiam xp̄o suo dauid.] i deo
nostro q̄ est dauid i manu fortis;
quia vicit mundum cum quo de-
us pater fecit misericordiā quādo
post triduum fecit ip̄m a mortuis
resurgere. **La semini ei.]** i xp̄iam
credentib; quos p̄ euangelium ge-
nuit. **Et ia; fecit m̄iam.]** v̄s in secu-
lū.] i in eternum sine fine. **Ip̄e for-**
tissimus a liberator nos ab hoc mū-
do dignē erueret in fine stabilie
p̄ euangelii sui. cui cū etno p̄re a
sp̄s factō ē gloria a imp̄iū p̄ imōe-
tia secula seculorum. Amen

O Eli enarrat

gloriā Titulus huius
ps̄ tal' ē. In fine ps̄ d̄d.

Nico. **St̄s paulus ap̄ls in**
lega p̄p̄his p̄ erudicō-
nem humanā a d̄m̄am edoc̄ alle-
gat l̄am hui; ps̄ dicit a; de publi-
catione euāgelij p̄ ap̄los a discipu-
los christi ad rō. r. concludens sic
Ergo fides per auditum. auditus
autem p̄ verbum christi. Sed q̄b
dico Nunquid non audierunt. r̄q̄
si dicat. sic. quod probat per l̄am
huius ps̄ dicens. Et quidē In om-
nem terram exiuit sonus eorum

et in finibus orbis terre verba eorum
Et in fine p̄s dicitur. **Adiutor** me⁹
 et redemptor meus quod absolu-
 te de christo intelligitur p̄ quem
 facta est generalis redemptio totius
 mundi. **Glosa** agit ergo iste
 di. p̄s de p̄mo ad-
 uentu christi p̄ quem tiranus dy-
 abolus cabit et homo a peccato et
 a morte absoluitur. Cuius tituli
 sensus talis est p̄s iste attribuit
 dauid respicienti in finem id ē in
 christum vel in finem v̄ in temp⁹
 plenitudinis quod fuit tempus i-
 carnationis christi. De quo loqui-
 tur apostol⁹ ad galat. iij. **At** ubi
 venit plenitudo temporis misit de-
 us filium suum. p̄pheta igit̄ p̄mo
 describit euāgelij publicacōem. d.
Quoniam **Rico** id ē apostoli
 erunt excellentē illuminati a in deū
 eleuati. Tali modo loquendi vsus
 est ysaias. **Audite** celi et aurib⁹
 p̄cipe terra. Non em̄ alio queba-
 tur corpa celestia a terra; que ele-
 mentum est q̄ nō h̄nt sensum vel
 intellectum sed sub noie celorū al-
 loquebatur maiores a sub nomie
 terre minores. **Et sic** in p̄posito apo-
 stoli nominant **Celi** enarrāt glo-
 riam dei. **Quā** christ⁹ habuit i mi-
 raculis a gloria; sue resurreccōis
 et ascensionis. **Dec** narrauerunt
 apostoli v̄bo sue predicationis **La**
 opa manuum eius. **Id** ē facta virtu-
 tum domini viz natiuitate; passio-
 nem mortem ac **annūciat** firma-
 mentum. **Per** firmamentum in q̄
 sūt stelle fixe intelligitur ecclesia

quantum ad doctores sanctos vn-
 de dicitur danielis .xij. Qui autē;
 docti fuerint fulgebūt quasi splen-
 dor firmamenti qui ad iusticiam
 erudiunt multos quasi stelle in p̄-
 petuas eternitates. **Dies** diei eru-
 dat verbum. **Per** diem intelligit̄
 nouum testamentū ab apostolis
 et euangelistis descriptū. **Dies** .ij.
 v̄ nouum testamentum. **erudat**
 v̄ annūciat **diei** v̄ populo xp̄ia-
 no **verbum** incarnatum v̄ xpm
et nox v̄ vetus testamentū. **no-**
di v̄ populo iudeorum quiambu-
 lat in tenebris **indicat sciām** de
 christi incarnatione sicut p̄ ysai-
 ir. **Parvulus** natus est nobis a fi-
 lius datus est nobis a vocabitur
 nomen eius ammirabilis; deus
 consiliarius fortis. in quo osten-
 ditur humanitas christi et eius
 diuini. **Calli** v̄ dies diei eru-
 tas. **Calli** dat verbum. qm̄
 dominus loquebatur apostolis
Ipsa enim diuina claritate irradi-
 ans apostol⁹; cordib⁹ purissimis
 verba celestis luminis intinabat
erudabat enī; verbū cum de imis
 penetrabilibus sermones in san-
 ctorum noticiam p̄ducebat. **Nox**
 autem nocti indicat scientiam qm̄
 iudas christū iudeis prohibuit ac
 tradidit occidendū dicens. **Quem**
 osculatus fuero ipse est tenete eū
Iudicate enim p̄tinet ad prohibi-
 tionem. **Idem** **Rico** **no** sunt
Jeromimus **Rico** loquele ne
 q̄ sermones quorum non audian-
 tur voces eorum. quia apostoli p̄-
 dicabāt liguis oī; gēciū euāgelij

et in finibus orbis terre verba eorum
 et in fine p̄s dicitur. **Adiutor** me⁹
 et redemptor meus quod absolu-
 te de christo intelligitur p̄ quem
 facta est generalis redemptio totius
 mundi. **Glosa** agit ergo iste
 di. p̄s de p̄mo ad-
 uentu christi p̄ quem tiranus dy-
 abolus cabit et homo a peccato et
 a morte absoluitur. Cuius tituli
 sensus talis est p̄s iste attribuit
 dauid respicienti in finem id ē in
 christum vel in finem v̄ in temp⁹
 plenitudinis quod fuit tempus i-
 carnationis christi. De quo loqui-
 tur apostol⁹ ad galat. iij. **At** ubi
 venit plenitudo temporis misit de-
 us filium suum. p̄pheta igit̄ p̄mo
 describit euāgelij publicacōem. d.
Quoniam **Rico** id ē apostoli
 erunt excellentē illuminati a in deū
 eleuati. Tali modo loquendi vsus
 est ysaias. **Audite** celi et aurib⁹
 p̄cipe terra. Non em̄ alio queba-
 tur corpa celestia a terra; que ele-
 mentum est q̄ nō h̄nt sensum vel
 intellectum sed sub noie celorū al-
 loquebatur maiores a sub nomie
 terre minores. **Et sic** in p̄posito apo-
 stoli nominant **Celi** enarrāt glo-
 riam dei. **Quā** christ⁹ habuit i mi-
 raculis a gloria; sue resurreccōis
 et ascensionis. **Dec** narrauerunt
 apostoli v̄bo sue predicationis **La**
 opa manuum eius. **Id** ē facta virtu-
 tum domini viz natiuitate; passio-
 nem mortem ac **annūciat** firma-
 mentum. **Per** firmamentum in q̄
 sūt stelle fixe intelligitur ecclesia

christi. ut hētur a tu. ij. **In** oēm
terram exiit sonus eorum. et in
fines orbis terre verba eorum. **v.**
predicationes eorū quia viuēte be
ato petro apostolo fides xpi predi
cata est vsq; in franciam que est
in vltimo dimate versus occidentē.
vñ a zenois fundata ē ecclesia in
nomine beati petri viui q; ipso vi
uente cōsecrata est. Cum igit apo
stoli alijq; xpi discipuli exierunt
de iherusalem ad publicandū euā
gelū p orbē scdm q; habet actu. **v.**
Eritis mihi testes in iherusalem
in omni iudea q; samaria q; vsq; ad
vltimum terre. **Iherusalem** at sita
est in medio dimate. **Et** ideo sicut
euangeliū publicatū est viuente
petro vsq; ad vltimum dimatē
occidentē. Ita intelligendū est vsq;
alias ptes mundi demē ab apo
stolis transit ad psonam dñi oñ
dens quā dei gloriā isti celi enarea
uerunt. s. dispensationē incarnati
onis sue vñ dicit. **In** sole posuit
tabernaculū suū. **v.** in beata virgi
nem que nominat sol ppter pleni
tudinem. **Iheronimus**
Christus dicitur sol iusticie a ma
ria interpretatur stella maris. **Il**
luminauit sol stellam id est mari
am vt esset sicut sol. **Id** posuit ta
bernaculum suū in sole qñ corpus
assumpsit de **Hugo** pte qd
vtero suo. **Hugo** in pso
na bte virginis dicit eccle. xxiiij. **Quā**
creauit me requieuit in tabernacu
lo meo et ipse tanq; sponsus.

Iheronimus Verbum patris

est sponsus sic dicitur a spontēdo
quia totiens pmissus ē p pphas
Et caro humana spōsa ē cui q; erat
l. pcedens de thalamo suo. **hoc** est
de vtero virginis. **Exultauit** q; a
nō inuitus sed hylaris venit. **vt**
gigas **v.** sicut fortissimus quā allī
gauit fortem. **v.** dyabolū et vasa
eius q; nos sum? diripuit. **ad** cur
rendam viam presentis vite

Callio Quia nō stetit in via
peccatorū sed tanq;
debellatur? diabolū acurrit. **Quo**
modo hoc. q; christ? homo natus
est. a creuit. docuit passus ē. resur
rexit. ascendit ad celos. sedet ad dex
teram dei. **Colle** Et nos eius ex
patris. **Colle** emplo non de
temus in hoc mundo querere quī
etem sed currere sicut pegrini trā
seuntes viā huius vite vt ad illā
quietem possimus peruenire vbi
christus sedet ad dexteram dei pa
tris. **Vis** audie quantum acurrit.

Nicolaus **La** sumo celo
egressio ei? **ad** susceptionem humanitatis in
qua uisitauit nos orēs ex alto. **Let**
occurfus eius vsq; ad summum
eius. **in** sua benedicta ascensione
in qua ascendit sedens ad dexterā
dei patris.

Vel **Calliodo** a sum
mo ce
lo id est a patre egressio eius na
tiuitas filij signatur nō tempora
lis sed coeterna patri que est ante
omne principium a occurfus ei?
vsq; ad summum eius quia post
assumptōez carnis in traq; natu
ra xps pmanēs ad sedē patne ma

ielstatis est regressus. **P**art cum
venit a summo in nullo minor pa
tre fuit. cum redijt ad summum
deus homo equalis patri in diu
nitatis substantia sicut venerat p
seuerat cui nichil humana detra
xit humilitas. **I**dem **Jerominus**
et **augustinus** **L** nec est qui se absco
dit a colo **Cassi**. a a spiritus sa
re eius. **Cassi**. do quem p
ascensionem suam in spe ignis mi
sit in munduz apostolis a quo ne
mo abscon

hugo quia sic ac
ditur. **hugo** quia sic ac
censi fuerit
vt nemini pcerent vñ d ipso spiri
tus sancto dicitur iohannis. xvi. Cū
venerit ille spiritus veritatis argu
et mundum de peccato quod fecit
de iusticia qm non fecit. et de iudi
quod non

Cassio. Ipse em
timuit. **Cassio**. calor e a
quo nemo possit abscondi qui di
uinitatis sue potentia vniuersisq
cor da cog

Nico. Deinde descri
bitur euage
lij publicati condicio auz dicitur
Lex domini. s. euangelica q ip
se dominus predicauit in monte b.
Matth. v. bñ paupes ac. et hec di
citur **immaculata** quia suos ob
seruatores custodit immaculatos
a peccato vñ dñs dicit aplis **Job.**
xv. **I**am vos mudi estis ppter ser
monē quē locutus sum vobis a ab
dit **couertes**

Cassi. In sua di
ammas. **Cassi**. strictione
corrigena a ad xpi gram mittes.

Nico. **L**te stimomū dñi. id est
euageliū **fidèle** quia
adimplet qd pmitit inducens su

os obseruatores ab vitam btām
Lsapienciam prestans puulis. v.
aplis alijs qd christi discipulis q
erāt simplices a huiles scdm qd di
cit saluator **Matth.** xi. **C**onfitebor
tibi pater domine celi a terre quia
abscondisti hec a sapientibus et
prudentibus a reuelasti ea puul.

Cassi. **I**usticie domini tēe. **L**
quia sicut christus do
cuit sic fecit **R**am illorum iusticia
recta non est quibus aliud est in
ore. aliud est in ope **L**etificantes
corda **spe** **Augusti**. vt qui
premiij. **Augusti**. mātē
tur iusticias domini corde gaude
rent in eis qui libere cum dilectio
ne eas facerēt. n̄ seruilis cū timore

Nico **L**preceptuz domini. id
est nouum testamētū
Lucidum. qd dare a lucide traditū
est euangelij in q veritas reuela
ta e **illuminas oculos** viz. interi
oris hoīs v cor bis **O**culi cordis sūt
intētio a lux fidei. **E**uangelij em do
cet intētionē cordis esse simplice a
fide nō eē fictā in oibus opibus q
seruus dei opaf **T**imor domini.

hugo Est em timor natural
qui timet passionem
corpis quo xps cepit in passione
pauē a tēdere vt habet **Marci.** xiiij
Est et timor humanus qd qd eligie
peccare ne lebat in corpe Est a mū
danus iste eligie peccare ne lebat
in passioe. Et e timor seruil qd timef
pena gehēne a non amat iusticia.
Est a timor inicalis b amat pncipa
lie iusticia a scdario timet penaz.
iste opaf bonū pti amore iusticie

et partim timore gelenne. Est et timor filialis quo quis cauet offendere deum. ne pdat euz. mixta enim cum pauore dilectio: timor domini est de quo habetur: timor domini sanctus permanens in seculi seculi.

Glo quia fructus eius percipitur in eterna beatitudine. Iudicia domini vera quia siue dominus minatur siue pollicetur nemine fallit. Iustificata in semet ipsa quia non egent alterius auctoritate quam ipsius domini ut firma habeat.

Augusti Vel quia quasi ante. Augusti quod non potest eripere supplicium quod dat impijs et premium quod dat pijs.

Desiderabi **Cas** Ingenuum reuerentia. Stupenda profunditas. Quis autem sufficiens distinguere aut predicare potuisset opera domini nisi spiritu sancto prebarentur edita. desiderabilia sunt iudicia dei mandata noua et veteris testamenti.

Hugo super omnes diuicias seculares. Let lapidem preciosum multum et super mundanos honores.

Cas Sed quoniam inueniri poterat cupiditate laudabili pietate calcarent addit etiam saporis precipua suauitate iocundos dicens Let dulciora deuotis mentibus super mel et fa.

Hugo super omnem dulcedinem et terribilibus voluptatibus que tamen nequissimis mentibus amara sunt quia oculis egris odiosa lux est que puris est amabilis. Ergo diuicijs honoribus

et delicijs terrenis preferuntur iudicia diuina et mandata quoniam custodia eorum ad gloriam perducit eternam.

Item quia vere sunt dulcia. **seruus** **Nico** christianus et deuotus maxime in statu perfectionis positus qui non solum tenet ab precepta sed etiam ab consilia euangelica. custodit id est custodiet. Lea ope adim.

Cassi Non ad templendo. **Cassi** pius sed versus ad ultimum vite spacium in tali deuotione versetur.

Post obedientiam sequuntur premia. Vnde scribitur in custodiendis illis retributio multa. Stanta enim diuine clementie dona sunt quod nequeunt comprehendere.

Sic enim apostolus ait Quis nec oculis vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que preparauit deus diligentibus se.

De inde propheta petit se auertere purgari ut digne possit dominum laudare dicens Delicta quis intelligit.

Multa enim sunt peccata que intelligimus que videlicet secreta voluntate peccamus. cum rebus proximis concupiscimus. cum ceteris prestantiores effici volumus. cum cibos appetimus dulciores. et his similia de quibus monemur a salomone.

Non eas post concupiscitias tuas. aliqua sunt tamen que omnimode ignoramus quorum nec origines possumus nec surreptiones agnoscere.

Vnde subaudiendum est delicta videlicet omnia que intelligit.

Iheronimus.

quasi dicat nullus nisi scrutato:
cordium deus qui potens est ea
dimittere. Unde sequens orat di-

Aug⁹ Lab occultis meis. et
a cupiditatibus in me la-

tentibus. **Hugo** vel a peccatis ob-

litis et ignoratis. **Lmunda me dñe.** vñ dicit augusti-

pius dñs pie penitentibus aut pec-

cata dimittit a oblita ad memori-

am reducit. et ab alienis. in sugges-

sione dyaboli vel hoīs fiunt. Que

dicuntur aliena quia primo sunt illis

qui suggerit. sed efficiunt illis qui

suggestioni consentit. **Ite** cassio. Et

ab his peccatis que suggestionem com-

mittunt. **Lpe tuo tuo.** tu cui proprius

est semper miser. **Calli.** Cum enim

reus peccet. **Calli.** dicit ser-

uo tuo iam se ostendit legi dñice ex

magna parte famulari. Deinde ostendit

modum liberationis et mundationis

quam petit. scilicet si peccatum mortale non dñe

tur ei unde subdit. **Aug⁹** **Lsi mei**

nō fuerint dñati. hoc est si mei non

fuerint dñata occulta mea et alie-

na peccata. **Hugo** **Ltūc immacu-**

lata. **Hugo** **lat⁹ ero.** la ma-

cula criminali quia sicut dicit au-

gusti. **Temptatio** cui non consen-

titur non est peccatum si materia

exerceat virtutis. **Et emundabor**

a delicto malo. **Augusti.** Quo-

modo. **Aug⁹** **Lsi mei** nisi superbie. **Pullū** enim est ma-

ius delictum quam apostatare a deo per

peccatum quod est initium superbie

hominis quia initium omnis peccati est

superbia. **Rico** vel si peccata mor-

mihi dñata sunt: emundabor a de-

lito maximo et in morte iuveniar

mundus a quolibet peccato mor-

tali quod licet non sit maximum

ex genere tamen est maximum ex

temporis conditione eo quod tunc

non est remediabile quia post mor-

tem non restat amplius tempus pe-

nitendi. **Hugo** **LTe** exit ut

placereat elo-

quia. **Quasi** dicat si immaculatus

et mundatus ita fuero tunc elo-

quia. **Lois mei** serunt talia ut tibi pla-

ceant tunc ero dignus tanta sac-

ramenta referre et te laudare. sicut il-

le est indignus cui dicitur. Quare

tu enarras iusticias meas

Augustinus. **Lamedita-**

cio cordis

mei. **Lerit** non ad iactantiam placere

bi hominibus. **Lsed in** respectu tuo

semp. **Lqui** conscientiam puram in

spiritu. **Iero.** **Ldomie** adiutor me-

us. **Lm** tribulatione et

necessitatibus. **Lademptor** me?

Lprecio sanguinis tui. **Calliodor⁹**

Q mirabili ordine totum per glo-

riofissimus propheta cantavit lau-

davit deum. **predicadores** Ipse et

aduentum incarnationis sanctissi-

me edocuit. **magnalia** eius varia

diffinitionum qualitate commendans.

reversus et in memoriam fragi-

litas sue a delictis se pertinet debere

mundari. ut tantorum sacramen-

torum relator dignus existeret qui

docuit scripturas domini purissima

conscientia. **Collector.** Tu

quasi dicat nullus nisi scrutato:
cordium deus qui potens est ea
dimittere. Unde sequens orat di-
Aug⁹ Lab occultis meis. et
a cupiditatibus in me la-
tentibus. Hugo vel a peccatis ob-
litis et ignoratis. Lmunda me dñe.
vñ dicit augusti-
pius dñs pie penitentibus aut pec-
cata dimittit a oblita ad memori-
am reducit. et ab alienis. in sugges-
sione dyaboli vel hoīs fiunt. Que
dicuntur aliena quia primo sunt illis
qui suggerit. sed efficiunt illis qui
suggestioni consentit. Ite cassio. Et
ab his peccatis que suggestionem com-
mittunt. Lpe tuo tuo. tu cui proprius
est semper miser. Calli. Cum enim
reus peccet. Calli. dicit ser-
uo tuo iam se ostendit legi dñice ex
magna parte famulari. Deinde ostendit
modum liberationis et mundationis
quam petit. scilicet si peccatum mortale non dñe
tur ei unde subdit. Aug⁹ Lsi mei
nō fuerint dñati. hoc est si mei non
fuerint dñata occulta mea et alie-
na peccata. Hugo Ltūc immacu-
lata. Hugo lat⁹ ero. la ma-
cula criminali quia sicut dicit au-
gusti. Temptatio cui non consen-
titur non est peccatum si materia
exerceat virtutis. Et emundabor
a delicto malo. Augusti. Quo-
modo. Aug⁹ Lsi mei nisi superbie.
Pullū enim est ma-
ius delictum quam apostatare a deo per
peccatum quod est initium superbie
hominis quia initium omnis peccati est
superbia. Rico vel si peccata mor-
mihi dñata sunt: emundabor a de-
lito maximo et in morte iuveniar
mundus a quolibet peccato mor-
tali quod licet non sit maximum
ex genere tamen est maximum ex
temporis conditione eo quod tunc
non est remediabile quia post mor-
tem non restat amplius tempus pe-
nitendi. Hugo LTe exit ut
placereat elo-
quia. Quasi dicat si immaculatus
et mundatus ita fuero tunc elo-
quia. Lois mei serunt talia ut tibi pla-
ceant tunc ero dignus tanta sac-
ramenta referre et te laudare. sicut il-
le est indignus cui dicitur. Quare
tu enarras iusticias meas
Augustinus. Lamedita-
cio cordis
mei. Lerit non ad iactantiam placere
bi hominibus. Lsed in
respectu tuo
semp. Lqui
conscientiam puram in
spiritu. Iero. Ldomie
adiutor me-
us. Lm
tribulatione et
necessitatibus. Lademptor
me? Lprecio
sanguinis tui. Calliodor⁹
Q mirabili ordine totum per glo-
riofissimus propheta cantavit lau-
davit deum. predicadores Ipse et
aduentum incarnationis sanctissi-
me edocuit. magnalia eius varia
diffinitionum qualitate commendans.
reversus et in memoriam fragi-
litas sue a delictis se pertinet debere
mundari. ut tantorum sacramen-
torum relator dignus existeret qui
docuit scripturas domini purissima
conscientia. Collector. Tu

igitur clementiam domine humiliter
exoram⁹ vt a delictis tuis occultis
qm̄ alienis nos mundare digne
ris quatin⁹ cordis nostri medita
tio semp̄ in conspectu tuo placeat
Nosq; tuo adiutorio in bonis pro
ficientes valeamus ad eterne bea
titudinis premia puenire p te domi
ne ihesu christe redemptor mundi
qui es benedictus in secula seculo
rum Amen.

Audiat te
dominus Titulus talis
est. In finez ps̄ dauid
huius tituli verba nota sunt ex p̄
mis. **Glo.** hic agit ppha d̄ xp̄o
fis. quasi de sacerdote i
molaturo et rege pugnaturō vbi
in figura optatis canit ppheta que
ventura sunt christo tpe afflictio
nis eius quod fuit vsq; ad passio
nem et tpe gaudij quod fuit p̄
resurrectiōem. **Hugo** Intencōne
onem. mouet fide
les ad cōpacendum christo paci
enti et cōgaudendum resurgenti.
ppheta igit optans christi vocem
tanq̄ sacerdos. **Callio** Preca
tis exaudiri. tur sc̄e
ecclesie. prospera euenire. q̄ illi p̄ ad
uentum dñi certissime nouerat es
se ventura. **Hugo** **A**udiat
te. o xp̄e deus pater. in die tribula
tionis. v̄ in tpe passionis. Tota ei
christi vita tribulatio fuit. Vnde
apostolus ad hebr̄os. v. de xp̄o di
cit. Qui in dieb⁹ carnis sue v̄ mōz

titatis sue preces supplicacionēq;
ad eum qui posset illum saluū fa
cere a morte cum clamore valido et
lacrimis offerēs exauditus ē pro
sua reuerencia v̄ sicut sua deuocio
meruit plixius omnibus orando.
Ecce quod hic ppheta optabat et
predicabat faciendum apostolus
testatur factus. Et bene dicit in die
tribulationis q̄ in passione xp̄i
vere fuit dies credentibus quomā
tunc luxit dies iusticie sup̄ terram
quando dominus mortem subiit
in cruce pro peccatis nostris et o
christe. protegat te nomen dei Ja
cob. exaudiat te deus pater vt te
resurgere faciat protegat te immor
talitate. nomen dei iacob. v̄ qui es
deus minoris populi videlicet gen
tilis ouersi ad fidē; q̄ elect⁹ est vt
iacob. reprobatis iudeis vt esau.

Callio optat ergo popul⁹
gratiam benedictio
nis sue qm̄ iacob in prefiguratio
ne precepit nouo populo christi
ano concedendam. a iudeis quidez
reprobatis ablatam quos subse
quens populus gentilis deuota
mentis religione sup̄auit vt gra
tie munere primus donante domi
no redderet. mittat tibi auxiliū
de san^{cto} **Augusti**. sanctificatus
corpus ec^{clesie}. **Hugo** Quod est
desiam. **Hugo** Quod est
auxilium o christe qui ideo passus es
vt tu eam sanctificares sicut dicit
apostolus ad eph̄. v. christus di
lexit ecclesiam et tradidit semet
ipsum pro ea vt eam sanctificaret

hoc factum est quādo apostolis et
credentibus missus ē spiritus san-
ctus sicut actu. ij. legitur. a de sion
tueat te Spō speculatio interpretat

Glosa. De sion ergo tueat
ecclesiam que est corpus eius de
alta diuinitatis speculatione tuā
facit. **Memor sit ois sacrificij tui.**

Augusti. Hoc ē memores
omnium iniurarū a contumeliarū
quas pro nobis perulisti.

Hugo a dicit omnis: q̄ plu-
ra sūt eius sacrificia
que p̄tulit pro nobis p̄ totā vitā
suam ab infācia vsq; ad mortē.

Vnde cum tpe passionis eius cā-
tet ecclesia dicens. **Pange lingua**
gloriosi prelium certaminis a sup-
crucis trophæum dic triumphum
nobile; qualiter redemptor orbis
immolatus vicerit. **Postmodum**
sequēs versus incipit enumerare
sacrificia cristi ab infācia dicens.
Vagit infans inē arta positus p̄
sepia ac̄et holocaustū q̄d d̄ ob-
lacio tota mēsa; tūm; q̄d obtuli-
sti deo patri pro peccatis nostris

Iero. Totus in anima a corpo-
re ascendēs in crucē; p̄n-
gue fiat; acceptabile sit deo. **Et ē**
sensus ne patialis quēq; perire cū
pro omnibus mortuus sis. **Tribu-**
at tibi sc̄dm̄ cor tuū; optat vt chri-
stus siue pro humanitate carnis
siue pro corpe suo hoc est ecclesia
exaudiat. **et omne consilium tuū**
confir. **Augustinus** id ē
met. **Augustinus** com

pleat non solum q̄ animam po-
fuiisti pro amicis tuis vt mortifica-
tum granum in cruce copiosius
resurgeret sed etia; q̄ cecitas ex
parte israhel facta est vt plenu-
do gencium intraret et sic omnis
israhel saluus fieret.

Iero. Sequitur vox ecclesie. **Re-**
tabimur in salutari tuo
q̄ in te saluato a morte vel in salu-
te p̄ te facta gentibus. et in nomi-
ne dei nostri magnificabimur.

Calli. id est magni dicemur
videlicet cristiani a xp̄o
Magnificari em; est magnum fi-
eri quippe cui; ex vocabulo celestis
regis nomē est impositū seruienti.

Augusti. **I**mpleat domi-
nū petitiōes tuas nō
solum illas quas in terra habuisti

Iero. dicendo clarifica me pa-
ritate quā habuisti priusq̄ mundus
ficeret. **Et alibi.** **Pater** serua eos in
noie tuo quos debisti michi.

Aug. Sed etia; impleat omnes
petitiōes tuas quib; in ce-
lo interpellas p̄ nobis nūc cogno-
uit. qm̄ saluū fecit dñs xp̄m suum
nūc mō p̄ p̄phetiā demonstratū ē
qm̄ resuscitauit dñs iesus filiū su-
um. **Exaudiet illum de celo sc̄o suo**
non de terra tantū vbi se petijt da-
rificari. **et cum etiam de celo vbi iā**
ab dexteram dei patris sedet inter-
pellans pro nobis. **In potentibus**
salus dextre eius quasi dicat.

Hugo Vere exaudiuit eū
petitē p̄ nobis q̄d
p̄ atet q̄ potētes sum; auxilio ei;

Augusti potentatus nri
funt salus dexte
re eius id est fauoris eius cum eē
de tribulatione dat auxiliū vt qn
de infirmamur. tūc potētes sum?

Cassio Nō dicitur hic salus
potentat? nostri q
miam illa salus nec morbis afficiē
nec doloribus sauctaē sic sal? hoīs

Aug que nō dextere sed fini
stre eius est hic emz ex
tolluntur in magnam supbiaz q
cunq; precantes temporaliter sat
is facti sunt de quibus subditur

In curribus. id est in volubi
li successione temporalium bonoz
trahuntur. **hi** in iniquis. hoc
est supbis preferuntur honorib?
atq; in his exultant. **nos autem**
spem figentes in eternis neq; glori
am nostram querentes. **in** nomie
domini dei nostri inuocabimus.

Cas quia nomen domini ad
premia perducit eterna.
Deinde ostendit quomodo sit va
na salus hominum dicens.

Iero **Ipsi** obligati sūt. vi
ciorum suorum fimbis
caeciderunt. nam homines hūa
nis honoribus presumentes laq̄a
ti prauis desiderijs suis in mortis
foveam corruerunt.

Hugo **Nos au**
tē qui
virtuosi fuimus in peccatis. **surre**
ximus. per gratiaz dei ab infide
litate ad fidē. a vicijs ad virtutes
caerati sumus. **sp** veram humili
tatez ad diuina premia subleuati.
Sequitur vox prophete ad prēz.

Domine saluum fac regem.

Hugo id est christus domi
nus resurgat a mor
tuis ascendat in celos. interpellat
pro nobis. ne diuicius vacillet no
stra oratio. sed ipso aduocato p̄
sumamus orare qui nos patri do
cuit supplicare ne nos mortalis
laqueus possit astringere. Deinde
hoc sequitur. **et exaudi nos in die**
qua inuocauerim. **Iero** In hebreo
ita scriptū
est. Domine saluum fac regē qui
exaudiet nos in quacunq; die iuo
cauerim.

Cas Docuit nos pro
eum. **Sanctis**
simus quali debeamus christo do
mino pietate seruire. **Optat** ille bo
na que nouerat esse ventura. quia
bene credentium mos est illa orare
que desideramus euenire. **Qua** p̄t
affligamur in eius passione. gau
deamus in eius resurrectione. **Sic**
enim ipse postumus dici si eius
dispensacionib? mereamur aptari
qui cum eterno patre a spiritu s̄a
cto ē benedict? i secula secl?z. Amē

Psalmus xx.

Domine in vir
tute tua. Titulus talis ē
In finem Psalmus da
uid.

psalmus iste attribuitur da
uid considerationem suam dirigē
ti in finem id est in christum qui
est finis a cōpletio legis quoniaz
non venit legē soluere s; a diplere

Nicolaus psalm? iste ex
ponendus est
ad litterā de magnificentia regni

et vlti que consistit in eius exalta-
tione a aduersariorum suorum
depressione. Dauid igitur in spiri-
tu sancto preuidens christi hominis
regnum ad quod fuit exaltatus in hu-
militate virtute dei patris secundum quod
dicit apostolus ad. ij. **Dextera dei exaltat**

Cal primo enumerat quod inge-
ntia quod gloriosa collata
sunt christo domino secundum carnem
dicens

Domine Deus pater in virtute
tua. id est in omnipotentia tue
maiestatis in qua filius regnat si-
cut ipse dicit. Omnia patris mea
sunt et omnia mea patris sunt. **Le-
tabitur rex.** scilicet christus de quo in
alio psalmo dicitur. Deus iudicium
tuum regi christus

Nicola enim in quo
tunc homo letabatur de virtute diui-
na in qua faciebat miracula et me-
te simplici illustrabat sapien-
tia secundum quod dicitur luce. x. In ip-
sa hora exultauit in spiritu sancto
et dixit. Confiteor tibi pater domine
celi et terre quia abscondisti hec a
sapientibus et prudentibus et reue-
lasti ea paruulis. **et super salutem
tuam.** id est christum per quem
disposuisti salutem mundum. **exul-
tabitur rex.**

Cal Ut quanta sit
commoda sit a gaudij magnitudo

Nico desiderium cordis eius
tribuisti ei. de sui corpo-
ris glorificatione et mundi redemptione
ne atque de credentium uocatione

Cal Unde ipse dicit. De si-
derio desiderauit homo per al-

cha manducare vobiscum ante quod
patiar ut preciosus sanguis eius mu-
dum redimeret. ne diabolus adhuc
eum iniqua presumptione vasa-
ret. **et a voluntate labiorum eius non
fraudasti eum.** voluntas vero labi-
orum fuit quando spiritibus impabat
immundis. languores diuersos et
morbis sui sanabat impio. predica-
tionesque suas deuotis mentibus
inse-

Nico Unde ipse dicit ioh. xi. **Pater gratias ago
tibi quoniam audisti me.** Deinde in carna-
tione eius potentia mirabili fulgore de-

scribitur. **Hugo** Omnia ac si di-
diceris. **letabitur quoniam prouocasti eum in benedictionibus
et in immunitate; pater qui sacratus est
quoniam absque omni peccato conceptus est de
spiritu sancto unde sicut dicit augustinus. Felicitatem
peccatorum nostrorum non nocuit ei. et
abbat dulcedinis. quia totum fuit
ex gratia. Item Jeronimus**

Nico Vel prouocasti eum in be-
nedictionibus et dulcedinis
et in donis spiritus sancti et carismatibus
quibus anima christi fuit impleta
ab instanti creatione sua et sic purata

Cal Posuisti in capite eius
hoc est in principio ser-
monis eius. **coronam.** quod conuenit
iuxta apostolorum tanquam corona ambi-
ebat christum docentem. **et abbat
de lapide**

Collect. apostoli
precioso. **et in fide
les de quibus tanquam de uinis lapidibus
edificata est ecclesia dicitur unde lapis qui
ipsum erat corpus unum et anima una**

Cal Vita petijt a te uiz resurrectionem
corporis sui et tribuit

ti ei longitudinem dierum vsq; in
seculum a in seculum seculi. id est
dedisti ei peren
Nycolaus

niter vivere
scdm quod dicit ap'ls ad rom'cos
vi. Xps resurgens ex mortuis ia
non moritur: mors illi ultra non
dominabitur magna e gloria ei.
v' xpi in salutar' tuo

augustinus Hoc est in sa
lute qua euz
resuscitasti gl'am a magnu' deore
imposuisti super eu id est ad dex
cu in celo collocaberis eu ad dexte
ram.
Jeronimus Magnu'
tua. est homi
nem assumptu' esse ad dexteras dei
patris. Deinde ascendit adhuc g'
datim ad illam gloriã declarandã
quã xps domin' scdm carnez a pa
tre clarificatus accepit. vñ subdit

Jeronimus qm dabis eu
in bñdictione
in seculu' seculi: quia omis creatu
ra benedicat eu. Vel christus rex
letabitur qm dabis eu in bñdici
one a in seculu' seculi vt ipse sit in
eterna benedictione bñdiciõs a bñ
dicens. qz per eu ois bñdicentur.
sicut p'misit deus Abrahã gen'esis
xxij. In semine tuo hoc est in xpo
benedicentur omnes gentes

Jeronimus Letificabis
eu i gaudio
cu adunata fuerit illa mltitudo sa
ctoꝝ a nuerus restitutus ei. Et p
adq'sitis p qb' passus e gaudet
cu vultu tuo vñ in presentia tua

Augusti scdm ho'em que le

uauit ad te. vt sit in gaudio cum
vultu tuo

Nycolaus qz quãto
humani
tas xpi pre ceteris creaturis p'm q
oz a diuictioz e dicitur tanto clar'us
videt ea a ea frui delectabili? Deiu
reddit eam qre tantu' mun' accepit
dicens qm rex xps n supbiens de re
gali dignitate s hui' sperat i dño
qz xps ante passioz spauit obtine
a deo pre gl'am resurrectionis cor
poris sui a in mia altissim sperans
n mouebit qz humanitas xpi a v
to misericorditer assumpta nunq
fuit ab eo separata nec sepabit qz
etiã in illo triduo dñice dormitõis
corpus xpi i sepulcro fuit vnitũ
verbo a fil' aia q erat in limbo De
inde descripta magnificẽcia regni cri
sti i ei' exaltacõe s cõter describi
tur eiusde; magnificẽcia in aduer
sarioꝝ puniõe Vñ p'pha q an lo
q' batur ad p'em nũc ouertit s'mo
nem ad xpm dicens **Inueniat ma
nu' tua** Aliqñ manu' dei respicit ma
nu' p'ne qd a dñi infligitur iust e Vñ
ad heb. x. dr. **Reuerendũ e** inci dẽ i
manus dei videntis. a tunc p' fini
strã intelligit minor puniõ a per
dextera q fortius patit g'uiõ pu
niõ Et s'm hoc dicitur inueniatur
o rex xpe cu ad iudiciũ veneris ma
nus tua v' vltix ptas tua punies
p'ca oibus inimicis tuis qntũ ad
cõem pena dextera tua g'uiõs puni
ens ex sp'ali cã inueniat omes q
te oderit qñ

hugo sentiet te per
dicat. vindictam:
qui te bene sentite noluerunt per fi
dem operantem. Deinde ordo iu

dicij pulcherrima ratione describitur.
cum subingit. **P**ones eos ut di-
banum **Gregori**⁹ moral
Sciendū vero qd omnes improbi qui
hic in anima simul a corpore pecca-
uerunt illic pariter in anima a cor-
pore cruciantur. **C**liban⁹ nāq; in se
cus ardet **I**s vero q ab igne deuorā-
tur ab exteriori pte incipit concre-
mari ut ergo sacra eloquia ardē
exteriori a interiori reprobus de mō-
stratent eos ab igne deuorari Et
sā dibanū; pōm tistant ut per ig-
nem cruciantur in corpore a per do-
lorem ardeant in mente hoc est in
conscientia impietatis sue. in tēpe
vultus tui. hoc est in tempore iudi-
cij dominus in ira sua id ē in iudi-
cia sua conturbabit eos proferēs
contra eos sententiam damnatio-
nis a deuorabit eos ignis scilicet
gehēne non consumendo: sed
eternaliter **Collo**⁹ Deu q se
affligendo **Collo**⁹ vera con-
solatio vbi nulla erit consolatio q
tremenda ira que tunc est sine mi-
sericordia. **D**ies illa dies ire a oim
miseriarum in qua peccatores etz
no igni gehēne **Cassio**⁹. sic o-
sumit ut seruet sic seruat ut cruciet
dabitur q miseris vita mortalis a
pena seruatrix **F**ructus eoz de ter-
ra pdes id est fructum eterne bea-
titudinis quem in terra videntur
habere debuerant. quia nō obed-
erunt mandatis eius iuste p bide-
runt a semen eorum id est opa pec-
catorum que hic praeuidentur se-

minauerunt se gregabis a filiis ho-
minum id ē a sanctis quos in be-
reditatem eternam tue misericor-
die largitate **Nicola**⁹ dem
missurus es. **Nicola**⁹ de po-
nitur causa finalis punitionis re-
probū que est impenitentia fina-
lis que notatur a; dicitur **Q**uo-
niam dedinauerunt in te id est con-
tra te mala id est peccata que sūt
contra deum. **E**t bene dicit dedina-
uerunt. qd sicut dedinatio in gram-
matica est de casu in casum sic dedi-
natio a iusticia: est cadendo de pec-
cato in peccatum **Q**uia secundum
quod dicit. **Gregorius**. peccatum
quod per penitentiam non diuit.
mor suo pondere ad aliud trahit a
tandem ad profundum contemptus
a obstinationis deducit. secundū;
qd dicit. **puerbio**⁹. xvij. **I**mp-
cū in pfundum peccatorum uenit
cōtinuit. cogitauerunt consilia q
non potuerunt stabitare quia tē-
pore tolluntur de facultate tempali
in qua cogitabāt pmanere. **Q**uo-
niam pones eos dorsus a facie tua
eos deiciendo in infernū; secundū
qd dicit. **Ma**. xxv. **D**isce dicit a me ma-
ledicti in ignem eternum. **i**n reliq-
is tuis id est in demonibus qui a te
totaliter sunt elicti tanq; irreuerfi-
biles ad bonū;. **p**reparabis vultū
eorum id est presentiam damna-
torum mittendo eos ad societate;
demonum unde cū dixisset. **Ma**. xx
v. **I**te maledicti in ignem eternū;
protinus subiunxit qui paratus
est dyabolo et angelis eius **I**n fi-
ne concludit propheta dicens **Et**

tate domine in **Jeronim⁹**
virtute tua.

id est demonstra tuam potesta
tem a maiestatem vt qui prius ve
nisti in humilitate in mundū mō
veni ad iudicium in maiestate

Callio cantabimus ore a
psallemus opere v
tutes tuas id est mirabilia opera
tua. **Hec** etenim duo sūt que a no
bis oīmo de exigunt vt laudes do
mini fideliter cantemus et opere
nostro ipsius mandata faciamus

Nicola⁹ vel cum dominus
monstrauerit vir
tutem suam in iudicio tūc cantabi
mus et psallem⁹ virtutes eius.

Nicola⁹ Quia electi otinue
in patria cātabūt
laudes dūimas secunduz qd dicit
tur i. lxxxiiij. psalmo beati qui ha
bitant in domo tua domine in secu
cula seculorum laudabant te qui
est benedictus i secula secl^oz Amē

Deus de⁹ me

Deus re. Titulus talis est
In finez ps dauid pro
assumptione vel susceptione ma
tutina. Cui⁹ sēsus tal⁹ est **Psalm⁹**
iste dirigens nos in finem id est
in christum de cui⁹ passione agit
est dauid id est xpi qui est manu
fortis aereas debellās potestates
qui ideo dicitur est dauid quia fa
ctus est nobis ex semine dauid se
cundum carnem **Et** est ps pro su
sceptione matutina id est p resur
rectione cristi que valde mane fa
cta fuit cui⁹ adhuc tenebre essent

Callio Susceptio enim fuit
qñ dominus xp⁹ mō
le corpus veteris hoīs condicione
deposita in magnā gloriam clarifi
cat⁹ assumpfit. **Sz** cum in hoc psal
mo xpm multa de sua passione cō
stat esse locuturum videamus cur
eius titulus solam resurrectione
cōmemoraē voluerit. **Sepe** sigē p
id quod sequitur illud qd pcessit
vt cū dicitur mane factum intelliga
mus vtiq⁹ pcessisse noctem. **Et** hoc
p figurā sinodote cu p id quod
sequitur possumus intelligere qd
precedit vnde cum dicit christum
resurrexisse. eum passum a mortu
um indi
cat fuisse

Nicolaus

Quod autem ps iste est de christi
passione a resurrectione ad lrām
scriptus patet per hoc qd christus
pendens in cruce protulit principi
um huius psalmi tanq⁹ dicitur de
persona propria dicens heli heli
lamazabathani quod est interp
tatum deus meus deus meus qua
re dereliquisti me. **Sic** enim icipit
iste psal. in hebreo et in translaō
ne **Jeronimi** iuxta hebreum. **Qz**
autem in translatione communi
interponitur **Respice in me.** non ē
in hebreo neq⁹ in translatione **Je
ronimi** predicta sed fuit additum
a. lxx. interpretibus. a sic patet qd
secundum sententiam saluatoris
principium huius psalmi et per
consequens totus psalmus ad lit
teram de christo est intelligendus
Et **Mat. xxvij.** dicitur illud qd su b
ditur infra in hoc psalmo **Diuise**
•gij•